

ODJECI

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE PRESVETOG SRCA ISUSOVA
Školskih sestara franjevaka - SPLIT, Lovret

God. 2007./XXXVII.

Br. 1/144

SADRŽAJ

RIJEČ PROVINCIJALNE PREDSTOJNICE.....	3
IZ GENERALATA	
Okružnica vrhovne predstojnice.....	4
IZ PROVINCIJALATA	
Raspored pohoda vrhovne predstojnice	6
Sjednice Provincijalnoga vijeća	8
Obavijesti.....	10
ZBIVANJA I OSVRTI	
Liturgija kao svečanost života.....	12
Čežnja za Bogom.....	13
Hodočašće povjerenja.....	15
Dječji vrtić u Arbanasima.....	19
Vrtićka događanja na Jordanovcu	25
Devedeseti rođendan s. Marte	29
Stepinčevo u Frankfurtu	30
Moj Pariz.....	30

JEKA IZ AFRIKE

Izbori u Kongu.....	33
Škola molitve.....	33

USKRSNE ČESTITKE.....	35
-----------------------	----

NAŠI POKOJNICI

Sestre naše Kongregacije.....	37
Roditelji i rodbina sestara.....	37
Mons. Frane Franić, nadbiskup	38
Josip Plazonić.....	40
Luca Piplović.....	41

IZ ŽIVOTA NAŠE KONGREGACIJE

Iz generalne kuće.....	43
Iz rimske regije.....	44
Iz mariborske provincije.....	45
Iz splitske provincije	46
Iz lemontske provincije	47
Iz mostarske provincije	47
Iz argentinsko-urugvajске provincije	48
Iz bosansko-hrvatske provincije	49
Iz austrijsko-koruške provincije	50
Iz paragvajске provincije.....	51

PRILOZI

Iz Zajedno.....	52
-----------------	----

Izdaje:

Provincijalat Provincije Presvetoga Srca Isusova školskih sestara franjevaka Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9

Uređuje: s. Marija Petra Vučemilo

tel. 021/ 319-805; faks 021/ 319 358
e-mail: skolske-sestre-franjevke@st.htnet.hr
skype: skolskesestreLovret

RIJEČ PROVINCIJALNE PREDSTOJNICE

Drage sestre!

Uvodeći svoju braću u način života koji je njemu, Franji, sam Gospodin objavio, između ostaloga, kazivao im je da se u ovome svijetu uvijek trebaju osjećati i vladati kao *putnici i pridošlice* (Pet 2,11). Tako je hodočasnički duh i stanje putnika postao bitna sastojnica franjevačkoga načina života. U početku se tako zbiljski i živjelo. Braća su bila bez stalnih nastambi - uvijek na putu, propovijedajući - nikad na cilju. Preuzimanjem stalnih boravišta Franjo je i dalje poučavao braću da i to uvijek treba usklađivati sa siromaštvom i s duhom putnikâ.

I mi danas, iako se zbog suvremenoga načina apostolskoga rada sve više vežemo uz stalna boravišta, trebale bismo posvješćivati ovu dimenziju izvornoga kršćanskoga i franjevačkoga ideala - nenavezanosti na ovozemne sigurnosti i usmjerenosti prema zbilji onkraj svijeta. Osobita je prilika za to korizmeno i uskrsno vrijeme koje prožima i osvjetljava svekoliki tijek liturgijske godine.

Korizma doista nije zatvorenost četrdesetodnevnog vremena u kojem pokušavamo biti malo bolji, savršeniji, solidarniji, isposniji. To ostvarujemo na putu kojemu protega i liturgijski seže prema punini plodova uskrsnuća, daru Duha Svetoga i njegovim mnogostrukim očitovanjima. Korizma je hod. Prema Golgoti. Prema Uskrsu. Kristov otajstveni put, za nas. I naš svakodnevni hod zemljanim putem, s Kristom. Put sjedinjenja s njegovim Otajstvom.

Stoga nas korizmeni dani potiču da se ne smijemo ničim dati zarobiti, ni u čemu ustajati, uljuljati se. Pozvani smo, naime, uvijek činiti dobro i u tome se ne umarati. Ovaj poziv i poticaj u sebi prepoznaju i njim se daju voditi oni koji su već okusili snagu novoga života a svjesni su da staroga čovjeka nije lako svući, oni koji su doživjeli istinsko obraćenje a znaju da se trajno trebaju obraćati, koji su se dali zavesti ljepotom Riječi Božje a poznata im je njezina zahtjevnost, koji čute miris onostranosti a bore se sa svakodnevnim životnim prilikama.

U ovogodišnjem korizmenom i uskrsnom vremenu događa se i pohod naše vrhovne predstojnice, s. Natalije Palac, pohod svakoj od nas, našim malim i velikim zajednicama. Nakana i tema njezina pohoda dobro se uklapaju u liturgijsko vrijeme koje živimo: trajno se odgajati, *biti* da bismo mogle *svjedočiti* i *davati*, rasti u vjeri.

Tako često nas zabrine, a ponekad i ustraši, nepokretnost i ustajalost, starost i nemoć, naviknutost, tvrdoća srca, usahlost, pokušaji sačuvati vlastiti život pod svaku cijenu, okrenutost samima sebi. Gledajući očima vjere na Kristov put, na dozrelost njegova Prijelaza, možemo se otvoriti i dobiti snagu, polet i životvornost, da naša usahlost oživi, da zadobijemo istinsku moć života, da sjeme vlastitih napora uzraste i donese plod.

Otvorimo svoja srca da postanemo dionici dara Duha Svetoga, da se u nama snagom toga istoga Duha rodi novi čovjek i da živimo novim životom!

Sretan vam Uskrs!

Vaša s. Klara

Uskrs, 2007.

IZ GENERALATA

Prot.n. 296c/2007.

Grottaferrata, Korizma 2007.

Svim sestrama Kongregacije

Drage sestre!

Sveto korizmeno vrijeme snažno nas poziva na novi život, smisao kojeg apostol Pavao izražava riječima: *Obucite se u Krista* (Rim 13,14). Obući se u Krista znači živjeti duhovno, živjeti u Kristu ili živjeti u Duhu. Za ovaj put smo se iznova odlučno opredijelile izabравši prednost: „tijekom samoodgoja i trajnog odgoja - osnažiti život u Duhu“ (Zaključni dokument vrhovnog kapitula 2005.). To je proces suobličenja Kristu put „potpune asimilacije osjećaja Kristovih“ (Posvećeni život, 65) po obraćenju koje je trajan proces tijekom kojeg Bog djeluje u nama. Događa se često u skrovitosti i nije odmah vidljivo. Kao u prisposobi o gorušičinu zrnu i kvascu koji preobražava tijesto.

Život i smrt su prisutni u svakoj promjeni, u svakoj preobrazbi: novo se može roditi, ako staro umre. Upravo ovo liturgijsko vrijeme poziv je da uronimo u otajstvo smrti i života. Ono se očituje u preobrazbi koja nam se događa u svagdanu - u svakom životnom dobu i razdoblju, tamo gdje živimo i djelujemo, u običnim i izvanrednim događajima, u radosti i patnji. Osobito je važno prepustiti se da nas preobražava liturgija u kojoj iznova živimo „otajstva života Sina Božjega s istim njegovim osjećajima da bismo ponovno krenule od Krista i njegove pashe smrti i uskrsnuća svakoga dana života“ (Ponovno krenuti od Krista, 15).

Sastavni dio unutarnje preobrazbe su slabosti, lutanja, patnja i krize koje nas često gurnu izvan naše lažne sigurnosti i brižno pripremljenih planova te nas dovedu na putove koje nismo željeli; vode nas kroz tjesnace do mračnih i nepoznatih prostora duše gdje se spotičemo o strahove, otpore, nevjeru, tvrdoću, zatvorenost. Tako dolazimo do istine o sebi. U njoj su sjemenke novog života, poziv na borbu za novog čovjeka u nama.

Put obraćenja ima i zajedničarsku dimenziju. Krist je u svom vazmenom otajstvu uzor, izvor i mjera naših međusobnih odnosa. No Njegova mjera nije uvijek mjera „starog čovjeka“ u nama koji često ne shvaća i nije voljan platiti cijenu koju traži izgradnja sestrinske zajednice.

Put koji vodi od starog čovjeka zatvorenog u sebe i usredotočenog na osobne probitke, do novog koji se daruje drugima, dug je i zahtjevan put unutarnjeg oslobođenja. Ono je nužno i nezamjenjivo da bi se od skupine osoba stvorilo kršćansko bratstvo, odnosno sestrinstvo. Bez toga puta ne možemo „njegovati ljudsku i sestrinsku dimenziju života“ što je također Vrhovnim kapitulom istaknuta prednost tijekom samoodgoja i trajnog odgoja.

Krist nam daje dvije sigurnosti: da smo ljubljani i da smo kadri ljubiti. Te sigurnosti i sloboda koja iz njih istječe darovane su nam po križu Gospodinovu. Zahvaljujući tim sigurnostima oslobađamo se potrebe da sebe stavljamo u središte svega i da druge posjedujemo te se učimo ljubiti kao što nas je Krist ljubio. Tako činimo da se rađa zajednica slobodnih i križem Kristovim otkupljenih osoba (usp. Bratski život u zajednici, 21).

Korizmeno i uskršno vrijeme osobita je prigoda da uložimo više htijenja i spremnosti u ostvarenje želje „osnažiti život u Duhu“. Uranjanje u otajstvo života i smrti Kristove oslobodit će nas straha da pustimo da u nama nešto umre, svjesne da se tako rađa novi život - najprije u nama osobno i da će se taj život prelijevati u zajednicu zahvaćajući njezinu „ljudsku i sestrinsku dimenziju“.

Neka nas zahvati *novost* života, plod križa i uskrsnuća Gospodinova. I neka nam On bude vrelo snage da se *obnavljamo iz dana u dan* (2 Kor 4,16).

Mir Uskrsloga sa svima vama.

s. Natalija Palac, vrhovna predstojnica

IZ PROVINCIJALATA

Br. 7/2007.

Split, 15. siječnja 2007.

Svim sestrama Provincije

Predmet: Raspored pohoda vrhovne predstojnice

Drage sestre!

Kako je već najavljeno, u ovoj godini u kanonski pohod našoj Provinciji dolazi vrhovna predstojnica s. Natalija Palac.

U prilogu vam dostavljamo raspored pohoda sestrama koje žive i djeluju u Hrvatskoj. Sestre u DR Kongu s. Natalija će pohoditi u ljetnim mjesecima ove godine. Sestrama triju hrvatskih provincija koje žive i djeluju u Njemačkoj pohod je planiran 2009. godine.

Prema našem zakonodavstvu cilj pohoda vrhovne predstojnice je prije svega *promicati duhovni napredak prema karizmi i duhovnosti naše Kongregacije te utvrđivati u jedinstvu sve članice Kongregacije*. Prigoda je to i da se *upoznaju sestre, okolnosti i apostolska djelatnost sestara*.

Na tragu zaključnoga dokumenta i prioriteta vrhovnoga kapitula 2005. s. Natalija će prigodom susretâ s nama promicati temu trajnoga odgoja s naglaskom na samoodgoju - *Samoodgoj kao pretpostavka i temelj zadanosti odgoja: biti da bismo mogle svjedočiti i davati*.

Iz iskustva znamo da je kod svakoga pohoda, kod svakoga susreta važna obostrana otvorenost i dobrohotnost. Stoga budimo otvorene i prepoznamo značenje i važnost ovoga pohoda nama osobno u konkretnim prilikama života i rada, našim zajednicama i Provinciji u cjelini. Svoje aktivnosti uskladimo tako da prema navedenim terminima možemo biti na raspolaganju za pojedinačne i zajedničke susrete sa s. Natalijom.

U svim našim susretima neka nas Gospodin pohodi svojom milošću i životvornošću!

Uz srdačan pozdrav

s. Klara Šimunović, provinc. predstojnica

**RASPORED POHODA VRHOVNE PREDSTOJNICE
PROVINCIJI PRESVETOG SRCA ISUSOVA**

Datum	Podružnica
12. ožujka 2007. - ponedjeljak	Split – Lovret
13. ožujka - utorak	Zadar - Arbanasi
14. ožujka - srijeda	Pag
15. ožujka - četvrtak	Zadar – Sv. Mihovil
16. ožujka - petak	Zadar - Arbanasi
17. ožujka - subota	Zadar - Arbanasi
18. ožujka - nedjelja	slobodno
19. ožujka – ponedjeljak	Zagreb - Jordanovac
20. ožujka – utorak	Zagreb – Ksaver / Sv. Duh
21. ožujka – srijeda	Zagreb - Jordanovac
22. ožujka – četvrtak	Zagreb - Vrbanićeva
23. ožujka – petak	Zagreb - Jordanovac
24. ožujka – subota	Zagreb – zajednički susret sestara
25. ožujka – nedjelja	slobodno
26. ožujka – ponedjeljak	Zagreb - Jordanovac
27. ožujka – utorak	Knin
28. ožujka – srijeda	Split - Lovret
29. ožujka – četvrtak	Split - Dobri
30. ožujka – petak	Split - Lovret
31. ožujka – subota	Split, Sv. Roko / Poljud
1. travnja – Cvjetnica	slobodno
2. travnja – ponedjeljak	Split - Lovret
3. travnja – utorak	Trpanj
4. travnja – srijeda	Dubrovnik
5.– 8. travnja – Vazmeno trodnevlje i Uskrs	u mostarskoj provinciji
9. travnja - Uskrsni ponedjeljak	Imotski
10. travnja – utorak	Split - međuprovincijski susret odgojiteljica
11. travnja – srijeda	Split - Lovret
12. travnja – četvrtak	Split - Lovret
13. travnja – petak	Split - Lovret
14. travnja – subota	Split - Lovret
15. travnja – nedjelja	slobodno
16. travnja – ponedjeljak	Sinj
17. travnja – utorak	Omiš
18. travnja – srijeda	Kaštel Lukšić
19. travnja – četvrtak	Split – susret s pročelnicama provincijskih vijeća i voditeljicama sekcija
20. travnja – petak	Split - susret s kućnim predstojnicama
21. travnja – subota	Split – zajednički susret sestara
22. travnja – nedjelja	slobodno
23. travnja – ponedjeljak	Split – susret s članicama Provincijalnoga vijeća

SJEDNICE PROVINCIJALNOGA VIJEĆA

Na sjednicama Provincijalnoga vijeća 20. siječnja i 24. veljače 2007. godine razgovaralo se o tekućim pitanjima života i djelovanja Provincije. Između ostaloga:

Događaji na razini Provincije. S. Klara je ukratko izvijestila o događajima upriličenima na razini Provincije: godišnji susret kućnih predstojnica, blagoslov i otvaranje dječjega vrtića u Zadru, susret katehistkinja, voditeljica liturgijskoga pjevanja i sakristanka.

Pohod sestrama i pojedinim ustanovama u Njemačkoj. S. Klara je sredinom mjeseca prosinca pohodila sestre u Njemačkoj. Pohodila je i pojedine biskupije i dobrotvorne ustanove s molbom za pomoć pri dovršenju gradnje samostana u Zadru te nadogradnje kuće i proširenje dječjega vrtića u Kaštel Lukšiću.

Molbu za obnovu zavjeta uputila je s. Fidélie Naweza Bisimwa. Na temelju pisanog mišljenja odgojiteljice juniorka s. Aleksandre Kuri i usmenog razgovora s. Klare s kućnom predstojnicom na Farnesini s. Chiarom Ištuk, molba s. Fidélie je povoljno riješena.

Ekonomom misije imenovana je s. Romana Baković na sljedeći trogodišnji mandat.

Članice misijskoga vijeća imenovane su na temelju mišljenja i prijedloga sestara iz Konga. Misijsko vijeće za sljedeće trogodište sačinjavaju:

- s. Mirabilis Višić, povjerenica
- s. Romana Baković, ekonomica
- s. Ivka Piplović
- s. Françoise Balibuno
- s. Erika Dadić.

Pohod vrhovne predstojnice našoj Provinciji. U suglasnosti s vrhovnom predstojnicom utvrđen je raspored pohoda našoj Provinciji od 12. ožujka do 23. travnja 2007. godine. Dogovoreni su zajednički susreti: susret s odgojiteljicama, s pročelnicama provincijskih vijeća i voditeljicama sekcija, s kućnim predstojnicama te zajednički susreti sestara u Zagrebu i Splitu. Tema pohoda *Samoodgoj: biti da bismo mogle svjedočiti i davati* prožimat će ove naše susrete.

Jubileji redovničkoga života. Ove godine osam sestara obilježava 50. obljetnicu redovničkoga života. Na prijedlog Sekcije za trajni odgoj odlučeno je da se za njih tom prigodom upriliči duhovna obnova.

Jubileji zajednica. Ove godine navršava se 40 godina djelovanja sestara u Kaštel Lukšiću i 50 godina života i djelovanja sestara u Arbanasima u Zadru. Dogovoreno je da se obilježavanje ovih obljetnica upriliči u prigodi blagoslova samostana: u Zadru uz blagoslov kapele i samostana, a u Kaštel Lukšiću uz blagoslov dograđenoga dijela samostana i dječjega vrtića.

Hodočašće u Svetu Zemlju. Nadbiskupija zadarska upriličuje hodočašće u Svetu Zemlju. Za svećenike i redovnice svoje nadbiskupije sudjeluje u financiranju hodočašća. Provincijalno vijeće je odlučilo da se hodočašću pridruži i nekoliko naših sestara s područja te nadbiskupije.

Iz djelovanja provincijskih vijeća. S. Mirja je ukratko izvijestila o susretu koji je održala s pročelnicama provincijskih vijeća i voditeljicama sekcija te o djelovanju vijeća i sekcija

tijekom posljednjih mjeseci. Vijeća i sekcije su zadužene da do sljedećega susreta porade na prijedlozima za izmjenu i dopunu Pravilnika provincijskih vijeća.

Zadar, Arbanasi. U tijeku je unutarnje uređenje kapele. Postavljeni su vitraji koje je izradio gosp. Josip Botteri Dini. Na njima su prikazani: događaj Duhova, sv. Franjo i pjesma stvorenja.

Dječji vrtić u Zadru. Za odgojiteljicu u vrtiću uz s. Sanju Stojić zaposlena je djevojka Luciana Beroš. Za pomoć im je dodijeljena s. Lucija Bilokapić. Financijsko poslovanje za početak nije povoljno. U tijeku su razgovori s odgovornim osobama u gradskoj upravi da što prije i što povoljnije odgovore na našu molbu za sufinanciranje.

Kaštel Lukšić. U tijeku su završni radovi unutarnjeg uređenja potkrovlja. Nakon toga prijeći će se na preuređenje zapadnoga dijela kata za proširenje dječjega vrtića.

Dopisi vrhovnoga vijeća. Članice vijeća su upoznate s najnovijim dopisima Vrhovnoga vijeća s obzirom na Cjelokupni pregled Konstitucija i Odredaba te održavanje Izvanrednoga vrhovnoga kapitula 2008. godine.

Vrhovno vijeće imenovalo je Komisiju za izradu nacrtu teksta Konstitucija. Članice komisije su: s. Aleksandra Kuri, vrhovna zamjenica, s. Graciela Pereiro iz argentinske provincije i naša s. Karolina Bašić.

s. M. Petra Vučemilo, provinc. tajnica

OBAVIJESTI

Bolesne sestre

Na bolničkom liječenju posljednjih mjeseci bile su: s. Vjera Gulić, s. Andrea Nazlić, s. Ana Jukić, s. Venancija Džimbeg i s. Stjepanka Vučemilo. S. Vjera, s. Ana i s. Stjepanka podvrgnute su i operativnim zahvatima. Više je sestara koje u zadnje vrijeme imaju ozbiljnijih zdravstvenih poteškoća i često su pod liječničkim nadzorom.

Obnova zavjeta

Uoči Dana posvećenoga života, 1. veljače 2007. godine, naša s. Fidélie Naweza Bisimwa obnovila je zavjete na jednu godinu u ruke vrhovne predstojnice s. Natalije Palac u samostanu na Farnesini u Rimu.

Otvoren dječji vrtić

U nedjelju, 7. siječnja, svečano je blagoslovljen dječji vrtić u našem samostanu u Arbanasima u Zadru. Vrtić je blagoslovio nadbiskup zadarski mons. Ivan Pređa u nazočnosti brojnih sestara, predstavnika grada Zadra, župljana te roditelja i djece koja će pohađati vrtić. U ponedjeljak 8. siječnja vrtić je započeo radom. U vrtiću, za sada, kao odgojiteljice rade s. Sanja Stojić, koja je ujedno i voditeljica vrtića, i djevojka Luciana Beroš, a pomaže im s. Lucija Bilokapić.

Plenarno zasjedanje VHFZ-a

Provincijalna predstojnica s. Klara je 26. i 27. siječnja t. g. u Zagrebu sudjelovala na Plenarnom zasjedanju Vijeća hrvatskih franjevačkih zajednica. Naglasak je bio na daljnjem radu FSR i Frame, oživljavanju Duha Asiza, planiranju studijskih dana za proučavanje Spisa sv. Franje, seminara o

Osnovnom tečaju franjevačke misionarske karizme po regijama, prijevodu i izdavanju *Franjevačkih izvora*, te izdavanju hrvatskoga franjevačkoga biografskoga leksikona.

U izbornom dijelu izabrano je novo vodstvo VHFZ-a. Za predsjednika je izabran fra Željko Tolić, provincijal franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, a dopredsjednica je naša sestra s. Celina Vidak, provincijalna predstojnica sarajevske provincije.

Ravnateljem Franjevačkog instituta za kulturu mira imenovan je fra Ante Čovo.

Seminar HUVRP

Provincijalna predstojnica s. Klara sudjelovala je na seminaru za više poglavarice u organizaciji HUVRP. Seminar na temu *Crkvenost u poslanju redovničkih zajednica* održan je 4.-7. ožujka u samostanu sestara službenica milosrđa na Kamenu u Splitu. Voditelj seminara bio je vlč. Zvonimir Badurina-Dudić.

U utorak poslijepodne sudionice seminara razgledale su staru Salonu, Gospin otok u Solinu i Dioklecijanovu palaču u Splitu, pod vodstvom prof. Slavka Kovačića.

U srijedu je održana izvanredna plenarna skupština HUVRP. Na završetku rada euharistijsko slavlje predvodio je mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski.

Gostujuće predavanje

Na poziv Sveučilišta u Grazu, naša s. Rebeka Anić je 31. siječnja 2007. godine na Katoličkom bogoslovnom fakultetu istog sveučilišta održala predavanje otvoreno za javnost na temu: *Između tradicije i postmoderne. Žene u Crkvi i društvu u Hrvatskoj*.

Tečaj za duhovne asistente FSR-a i Frame

Prvi nacionalni tečaj za duhovne asistente FSR-a i Frame održan je u Samoboru od 27. veljače do 1. ožujka ove godine. Na tečaju je sudjelovala naša s. Rita Maržić.

Vjeronaučna olimpijada

Više naših sestara vjeroučiteljica sa svojim vjeroučenicima sudjelovalo je 21. ožujka o. g. na županijskim natjecanjima iz vjeronauka za osnovne i srednje škole. Neke od njihovih ekipa postigle su dobre rezultate.

U Splitu na natjecanju srednjoškolaca vjeroučenici iz III. gimnazije pod vodstvom naše s. Darije Bota osvojili su prvo mjesto.

U Zadru na natjecanju vjeroučenika osnovnih škola vjeroučenici iz Smiljevca pod vodstvom naše s. Antonele Malenica osvojili su drugo mjesto, a vjeroučenici iz Arbanasa pod vodstvom s. Antonije Jurić treće mjesto.

Našim sestrama i njihovim vjeroučenicima iskrene čestitke!

Pohod vrhovne predstojnice

Vrhovna predstojnica s. Natalija Palac u kanonskom je pohodu našoj Provinciji od 12. ožujka do 23. travnja ove godine. Pohod je započeo u provincijalnom središtu sv. misom za Provinciju i zazivom Duha Svetoga za uspjeh pohoda. Prema rasporedu s. Natalija će pohoditi sve naše zajednice u Hrvatskoj i susresti se sa svim sestrama.

Duhovne vježbe

Duhovne vježbe koje su bile predviđene 13. - 19. svibnja ove godine u Zadru, održat će se 20. - 25. svibnja. Voditelj

duhovnih vježba bit će fra Rožo Brkić, OFM, Zagreb. Nakon duhovnih vježba, 25. i 26. svibnja, bit će rad na Konstitucijama pod vodstvom s. Judite Čovo i s. Rebeke Anić.

Molimo sestre da potvrde ili, u slučaju spriječenosti, odjave svoje sudjelovanje na ovim duhovnim vježbama.

Međuprovincijski susret odgojiteljica

Redoviti godišnji susret odgojiteljica i provincijalnih predstojnica naših triju hrvatskih provincija održat će se na uskršni ponedjeljak, 10. travnja, u našoj provincijalnoj kući u Splitu. Susretu će nazočiti i vrhovna predstojnica s. Natalija Palac.

Dani crkvene glazbe

Institut za crkvenu glazbu Albe Vidaković KBF-a u Zagrebu i Hrvatsko društvo crkvenih glazbenika upriličuju Dane crkvene glazbe na temu *Musica sacra – sredstvo evangelizacije*, 12. i 13. travnja 2007. godine u prostorima Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Vlaška 38/III.

ZBIVANJA I OSVRTI

LITURGIJA KAO SVEČANOST ŽIVOTA

Liturgija je neiscrpna tema o kojoj se uvijek može govoriti a nikada ne izreći sve, pogotovo kad se radi o *liturgiji kao svečanosti života*. I to je bio jedan od razloga što smo izabrale upravo ovu temu za svoj susret. Susret je održan u našoj kući u Sinju 5. prosinca 2006. godine. Susretu su se odazvale 24 sestre katehistkinje, orguljašice ili sakristanke. Predavanje na zadanu temu održao je profesor don Ivan Milovčić iz Zagreba.

Potreba svetkovanja bila je i ostala izrazito ljudska karakteristika, rekao je na početku predavač. U svojoj podijeljenosti čovjek često osjeća čežnju za uzlet u blaženstvo. Kroz svakodnevno djelovanje osjećamo okus zemaljskoga, a kroz liturgijska slavlja i svečanosti ćutimo blaženstvo i božansko. U svom djelovanju Krist uključuje oba aspekta čovjekove zbilje. Zato nije slučajno da je jedno svečano blagovanje iskoristio za predaju svoje oporuke. Nije

slučajno ni to što, one koji su njegovi, i danas okuplja oko svoga stola koji postaje *vrhuncem i izvorom sveg djelovanja Crkve*. Stoga je liturgija u svojoj naravi svečanost ljudskih vrijednosti ili isplativosti življenja, čak i najmukotrpnijega, naglasio je don Ivan. Upravo liturgija u našu gorčinu življenja unosi smisao i zato je možemo nazvati *svečanošću života*. Osim što je slavlje svrhovitost patničkog življenja, liturgija je i slavlje pobjede života. Liturgija je *svečanost života* i stoga što je zalog i predokus nebeske radosti spašenih. Liturgija je neusporediv Božji dar čovjeku. Dragocjenost tog dara ne možemo potpuno obuhvatiti ni svojim osjećajima ni svojim razumom, zato smo u opasnosti da je ne shvatimo ili da je čak obezvrijedimo. Kad to učinimo, slični smo čovjeku koji umire od bolesti ne znajući da mu je spasonosni lijek na dohvat ruke, završio je don Ivan svoje izlaganje.

Nakon predavanja, kako je bilo i predviđeno, uslijedio je razgovor u kojem su sestre katehistkinje, orguljašice i sakristanke produbile sadržaj predavanja iznoseći svoja iskustva.

Zatim smo u 11,30 sati, slavile svetu misu u lijepo obnovljenoj kapeli. Bilo je to slavlje u kojemu smo dublje doživjele *liturgiju kao svečanost života*. Poslije stola euharistije, sestre «domaćice» potrudile su se da domaćim posebnostima okrijepe našega predavača i sve sudionice.

Kratku popodnevnu pauzu sestre su iskoristile za posjet marijanskom svetištu Gospe Sinjske.

Popodnevni dio radnoga sastanka sastajao se od rada po skupinama prema temama koje smo pripremile i prema pitanjima koja smo dobile za obradu. Pokušale smo pronaći odgovore na neka postavljena pitanja: Je li moja prisutnost u liturgijskim slavljinama djelatna/aktivna? Koliko mi liturgija pomaže da živim dan, bilo u zajednici ili na radnom mjestu? Je li naša riječ kao sakristanke, katehistkinje ili orguljašice proživljena ili je samo drugima izrečena?

Nakon odvojenoga rada, kako smo i predvidjele, sastanak smo završile zajedničkim plenumom. Ako je za uspjeh slavlja u svakodnevnom životu potrebna dobra priprema, bio je naš zaključak, toliko je potrebna veća i temeljitija priprema da bi nam liturgija postala *svečanost redovničkog života*.

Prije rastanka opet nas je čekao svečano uređeni stol s domaćim specijalitetima. Zahvalne smo sestrama koje su nas tako lijepo udomile. I u maloj kući, kada je ispunjena ljubavlju, nađe se dovoljno mjesta za puno razdraganih sestara. Zahvalne smo don Ivanu koji je našao vremena i ostao s nama cijeli dan i obogatio nas svojim poticajnim mislima. Koliko god smo osjećale napetost u pripremama za ovaj susret, toliko smo sretnije i obogaćenije, na rastanku, pošle svojim kućama da naš sastanak pretočimo u *svečanost života*.

s. Lidija Čotić

ČEŽNJA ZA BOGOM

Duhovna obnova za studentice u internatu na Jordanovcu

I ove godine upriličena je duhovna obnova za studentice u našem internatu u Zagrebu. Neke od njih zapisale su i s nama žele podijeliti svoje iskustvo i „odjek“ obnove.

Čovjek je religiozno biće. On teži susresti *božansku stvarnost*. No neprestano je u opasnosti da se taj susret ne dogodi, jer puno toga predstavlja zapreku. Možda je najveća zapreka svakodnevna užurbanost i usmjerenost na sve što nas izvana okružuje. Naša pažnja se spontano na to usmjeruje te tako sprječava ulazak u osobni, unutarnji, intimni svijet.

Vrijeme došašća milosno je vrijeme u kojem se intenzivnije obnavljamo jer želimo Bogu, koji se utjelovio i postao maleno dijete, pružiti topli «smještaj» i srdačnu «dobrodošlicu» u ambijentu svoje duše. Želimo ga susresti jer to i jest smisao njegovog rođenja. A susret se i može dogoditi jedino tu: u našoj duši. Sigurna posljedica istinskog susreta s Bogom je i susret sa samim sobom. S tim ciljem je s. Diana organizirala duhovnu obnovu za nas studentice u internatu. Duhovnu obnovu 16. prosinca predvodio je fra Rozo Brkić.

Temeljna misao njegovog izloženog predavanja bila je *čežnja*. Čežnja je nešto što nije strano nijednom čovjeku. Svi čežnemo za nečim. O intenzitetu naše čežnje ovisi i postignuće onoga za čim težimo. Što više čežnemo, više ćemo se aktivirati da se naše čežnje ostvare. Upravo to vrijedi i za susret s Kristom. Ako budemo čežnuli da ga susretnemo, sigurno ćemo ga i susresti. Najbolji primjer čežnje koja se ostvaruje jest

novozavjetni izvještaj o Zakeju koji je silno čeznuo susresti Isusa (usp. Lk 19, 1-10). Čežnja ga je odvela na vrh smokve odakle je htio samo vidjeti tog velikog Proroka o kome se govorilo. Ali Gospodin je veći od naših želja: daruje nam i više od onoga što možemo željeti, i više od onoga za čim možemo čeznuti. Tako je Zakej imao priliku ne samo vidjeti Isusa, nego ga i ugostiti u svojoj kući. Posljedica takvog susreta kod Zakeja je bila spoznaja vlastitog moralnog i religioznog stanja. Možemo reći da je «progledao», ozdravio od duhovne sljepoće. Istinski susret s Kristom doista i dovodi do ovakve promjene.

Vjerojatno svaki vjernik ima svoj vlastiti izričaj čežnje za Bogom. Sveti Franjo je svoju čežnju za Kristom često izricao riječima: «Gospodine, htio bih te ljubiti!»

Ljudsko biće može činiti zlo, ali kao predmet svoje čežnje može imati samo ono što je po svojoj biti dobro.

Zašto čovjek čezne za Bogom? Zašto ga želi ljubiti? Zato što je prije bio ljubljen od Boga – ovo je druga glavna misao duhovne obnove. Ovu činjenicu oslikava cijelo Sveto pismo. Sveti nas Pavao potiče da se pitamo: *što imam, a da nisam primio?* Odnosno: nije li sve što imam, što jesam i što još mogu postati, dar Božje ljubavi prema svojem stvorenju? Vrhunac Božje ljubavi se ostvario u događaju Isusa Krista, a taj događaj je započeo upravo Utjelovljenjem. Bog nam je osobno došao darovati spasenje. Utjelovljenje je dokaz čovjeku da Bog želi prijateljevati s njim. Postavši čovjekom otvara nam oči da upoznamo vrijednost čovjštva.

Kad se uistinu dogodi susret Krista i čovjeka onda on više ne prestaje. Od tada svi trenuci života čine «susret» jer život koji smo primili kao dar imamo potrebu dati Bogu natrag kao dar. To će se i ostvariti ako budemo imali na umu riječi voditelja obnove i budemo li i sami često ovako molili i govorili: «Nek ne prođe ni jedan dan, a da ga nisam poklonio tebi, Isuse».

Mara Mijatović

Poseban dojam na mene ostavilo je svjedočanstvo samoga svećenika kako nadvladati teške životne trenutke: imajući veliko pouzdanje u Isusa! Svaka izgovorena rečenica toga dana imala je svoju težinu upravo zato jer ju je govorio netko tko je osjetio tu čežnju za Bogom. Autentično iskustvo života s Isusom progovaralo je o Ljubavi... Bile smo poučene. Jedini ispravan stav kako doći pred Gospodina je: Želim te ljubiti. Iza toga sam Isus djeluje, daruje nam samoga sebe kako bi po nama zahvatio u srca onih oko nas i potaknuo ih hoditi u zajedništvu s nama prema jedinom pravom smislu života: ljubiti po primjeru *Velikoga* koji je radi nas postao *Malen* kako bi nas učinio sličnima sebi.

Blanka Andrić

HODOČAŠĆE POVJERENJA

Europski ekumenski susret mladih, Zagreb, 28. prosinca 2006. – 1. siječnja 2007.

Božićna je osmina. Zimska večer. Naša kapela u provincijalnom središtu ispunjena je do zadnjega mjesta. Tu su mladi okupljeni da Euharistijom započnu svoj hod na put Božji, u srce Hrvatske – Zagreb, kako bi se njih preko stotinu iz Splita „utopilo“ među tisuće mladih sa svih strana sabranih na molitveno iskustvo Taizéa.

U dobroj organizaciji naše s. Darije Bota sve je predviđeno, potrebe duha, duše i tijela. Prigodne pjesme što su ih mladi uz pratnju instrumenata izvodili, molitve, a nadasve nadahnuta homilija fra Špira Marasovića bila je mladima, njihovim roditeljima i ostaloj pratnji okrpjeka na hodočašćenju *za bolji svijet*. I od ovog mladog naraštaja očekuje se da u vremenu i prostoru živi svoju uljudbu, toleranciju, kršćansko ponašanje po ljubavi.

Fra Špiro je postavio i ozbiljna pitanja. Primjerice: Kakav svijet želite vi mladi u kojem biste živjeli sretno? Roditelji, kakav svijet vi maštate za svoje potomke? Sada vi stvarate, ili biste trebali stvarati, takav željeni svijet gdje pravednost, bogobožnost i ljubav prebiva. U tom pomirenom svijetu nagoviješta nam Božja Riječ da će dojenče uvlačiti ruku u leglo zmijino i da mu se ne će ništa dogoditi.

Međusobno izmjenjujemo učestale želje – čestitke: „Sve najbolje!“, što baš nije ostvarivo, ali u našim je rukama da stvaramo sve bolji i bolji svijet. Jeste li vi mladi toga svjesni, vi koji ste potaknuti Božjim Duhom na Božji put, boljemu društvu?

U početku je i kod nas ekumenski pokret iz Taizéa bio tumačen kao znak osporavan. Međutim, brojna iskustva Božjeg dodira kroz te međunarodne susrete ne mogu se sakriti, kako kod pojedinaca tako i na planu društvene zajednice. To potvrđuju i podrške velikih papâ naših dana, kao i mučenička smrt utemeljitelja *hodočašća povjerenja na zemlji* brata Rogera. Iz malog francuskog sela Taizéa uputila se ideja da se na Božjem putu može stvarati bolji svijet – bratstvo djece Božje – uz Oca Nebeskoga.

Među brojnim napjevima na raznim jezicima gotovo svi sudionici susreta iz Taizéa u duši zadrže i šire Gospinu molitvu *Magnificat anima mea Dominum*. Neka Gospodin učini velike stvari svim sudionicama ovoga skupa, potakne nam Domovinu na moralnu obnovu i privede čitavu Europu na Božji put.

Na povratku iz Zagreba zamolili smo mlade i s. Dariju za razgovor o iskustvu susreta.

* Ivana, kako si doživjela ovogodišnji europski susret mladih u Zagrebu?

Ovo za mene nije bio tek puki izlet u Zagreb i novogodišnji provod s prijateljima. Doživljaj je ostao. To nešto govori. Naime, hodočasteći s naizgled potpunim strancima, spoznala sam pravu snagu vjere. Shvatila sam koliko je moja vjera jaka i bila sam ponosna na sebe što

sam dio te velike zajednice. Jer, iako neznanci, svi smo mi bili ništa drugo doli – braća. Djeca jednoga Oca, združeni u vjeri. Meni je to bilo prvo prekrasno iskustvo. Vjerujem, ne i zadnje. Učvrstilo mi je vjeru u Boga, vjeru u ljude. I što je najvažnije, vjeru u samu sebe, kao potpuno ravnopravnog člana među istima.

** Ana, koji je, tebi osobno, najdojmljiviji dio ovogodišnjeg ekumenskog hodočašća u Zagrebu?*

Od svih doživljaja ovog hodočašća najviše su mi se svidjele zajedničke večernje molitve. One su započinjale u 19,00 sati na Zagrebačkom velesajmu. Mislim da se upravo u njima mogao vidjeti najvažniji razlog dolaska velikog broja vjernika iz raznih dijelova Europe u Hrvatsku. Molitva, pjesme, želje... sve sadržano u nekoliko sati druženja. Svi smo molili kao jedno. Iako je svačija potreba bila drugačija, tišina to nije otkrivala. Mnoge riječi jednostavno nisu bile potrebne, jer glavni smisao ovogodišnjega susreta bilo je poduzimanje koraka bliže prema ujedinjenju svih ljudi u ljubavi. Koje god da su vjere, rase ili opredjeljenja. I to je, vjerujem, bilo težište molitve svih nazočnih. U mraku, uz lagano titranje svijeća, mogli smo osjećati to jedinstvo za koje molimo. Znali smo da upravo tu pripadamo... I oni najtvrđega srca mogli su osjetiti tu toplinu. U ovim molitvenim susretima vladala je najveća duhovna snaga. Molitve su pružale nadu za dobro u svijetu i za bolje sutra.

Još uvijek mi se u mislima vrte riječi jedne od molitava: „Vi ste svjetlost svijeta“. Davno nam je to rekao Isus, a ovdje smo pravo značenje te misli i iskusili. Sada svi mi imamo zajednički cilj: prenošenje svijetla svim ljudima svijeta, da ono gori od sada i do vijeka. Slijedeći tu misao ispunjavamo ovo naše hodočašće. Samo ako živimo u njoj, svi će osjetiti onakvu snagu zajedništva kakvu smo mi osjetili u Zagrebu.

** Jure, kako ste se pripremali za ovaj susret?*

Za ovaj susret mladih posebno smo se pripremali. On je bio značajan za sve nas jer se prvi put Taizéov susret mladih održao u našoj državi. Naime, pripremali smo se kroz razdoblje cijele godine i to na susretima udruge *Isus je put*, koji se odvijaju svakoga četvrtka u prostorima III. gimnazije, na kojima smo kroz meditacije i molitvu, diskusiju, pjesme i euharistijske susrete bolje upoznali smisao i duhovnu snagu koju pruža ovakav tip susreta mladih. Drugi vid pripreme bio je onaj u splitskoj prvostolnici na kojem su sudjelovali mladi iz cijeloga grada, a više o europskom susretu mladih i načinu djelovanja taizéovske organizacije govorio nam je brat Ulrich. Na ovom susretu pjevao i naš VIS *Navjesticitelji* koji su izvrsnim nastupom uzveličali ovaj molitveni susret.

** Kako je protekao vaš put i boravak u Zagrebu?*

Put nije bio naporan, jer uz vedrinu mladih ljudi, pjesmu, molitvu i radost koja je vladala među nama i u našim srcima vrijeme je prošlo veoma brzo. Po dolasku u Zagreb dočekala nas je gusta magla, ali ni to nije razbilo naše oduševljenje. Sam boravak protekao je u brzom tempu susreta i razgledavanja, ali kada se bolje želi upoznati Krista, sve postaje lako.

** Kako je protekao vaš susret s drugim mladima?*

Iako našoj udruzi ovo nije prvo hodočašće ili putovanje, ovakav tip susreta je uvijek sam po sebi poseban, osobito ovogodišnji jer je održan u našoj domovini. Stoga smo svi mi imali zadaću predstaviti se narodima Europe, pa i svijetu u što boljem svijetlu. Po dolasku u

Zagreb jedna skupina mladih, u kojoj sam bio i ja, odlučila se na boravak u salezijanskoj župi u kojoj je postojao poseban odnos s mladima. Čudno je bilo vidjeti mnoštvo ljudi koji govore različitim jezicima, a zajedničko im je to da ih okuplja vjera u Isusa Krista. Na ovom susretu imao sam priliku ugodno se družiti s mladima iz raznih naroda. Spoznao sam da, možda, u kulturi mi nismo toliko strani. Doživio sam topao osjećaj kad sam razgovarao s ljudima, dijelio mišljenje, stavove, molio... Posebice sam iskusio osjećaj zajedništva i mira koji nas je okruživao. Time nisam samo dokučio da je ovaj susret bogato iskustvo druženja na trenutak, već da je on puno više. Postaje zadaća okupljanja, širenja dobra i ljubavi.

** Kakvo je to jedinstvo vladalo na ovom susretu?*

Isus je put, istina i život, naš iskreni prijatelj. Kroz svoj ovozemaljski život osnovao je Crkvu kao zajednicu okupljenu pod geslom mira, ljubavi i sloge. No, spletom povijesnih i političkih okolnosti Kristova zajednica se razdvojila nasilnim putem. U proteklom stoljeću, a posebice početkom ovoga, zajednice koje vjeruju u Krista počele su shvaćati kako izvorna snaga Crkve nije raskol i dokazivanje ispravnoga već zajedništvo i ljubav. Kao pionir ekumenskog susreta uz brata Rogera ističe se i papa Pavao VI. koji se prvi sastao s patrijarhom istočne Crkve. Kao posebna poveznica istaknuo se i Ivan Pavao II. čije je ideje zajedništva naslijedio i Benedikt XVI. upravo svojim posjetom carigradskom patrijarhu. Važnost ekumenizma danas je vrlo velika. Upravo na ovom susretu molilo se i razgovaralo o povjerenju, jer povjerenje dovodi do ljubavi, sloge i mira. Stoga zajedništvo s pravoslavicima, protestantima i anglikancima te s drugim kršćanskim zajednicama ne smije biti strano ili čudno. U to sam se i uvjerio upravo iz osobnog iskustva. Naposljetku ekumenski susreti prerastaju u međureligijsko povjerenje. Po uzoru na susret Pape s muslimanima u Istanbulu i na ovom susretu smo se susreli s muslimanskom zajednicom, što se pokazalo veoma lijepim i dubokim iskustvom.

** Što ste ponijeli u svojoj duši nakon ovoga susreta?*

Možda će neki mladi smatrati susret izgubljenim vremenom koje se moglo utrošiti u ludoj zabavi za novogodišnje dane, a ne u molitvama i razmišljanjima. Možda će neki mladi smatrati da je osnovni smisao ovoga putovanja posjet stranoj državi. No, jedno sa sigurnošću mogu reći: mi koji smo prošli i doživjeli ovaj susret znamo da je on jedinstvo duhovnoga, moralnoga i zabavnoga, koje mladi stapaju upravo na najbolji način. Njegovu poruku odnijeli smo u svojim srcima: ne povoditi se, biti ustrajan, biti jedinstven u zajedništvu, nadvladati jezične barijere i običaje te pokazati da Bog zaista postoji i živi u nama. Učvrstili smo u svom srcu i duši geslo i stav naše udruge *Isus je put*, koju je s mladima osnovala i koju predvodi naša časna Darija.

** S. Darija, ti si česta hodočasnica taizéovskih susreta, što te na to motivira, od kuda ti snaga?*

Istina, već više godina odlazim s mladima na ekumenske susrete u europske metropole. Ali, ipak, ovaj susret je bio poseban, jer smo napokon dočekali da ekumenski europski susret mladih bude u našoj domovini, u našoj metropoli, u Zagrebu. Vjerujem da je i naše uporno sudjelovanje po europskim gradovima doprinijelo da ovogodišnji susret bude kod nas.

Primijetila sam da je ovaj susret bio poseban, poseban po duhovnoj zrelosti i kvaliteti mladeži. Mladi su aktivno sudjelovali na molitvenim susretima na Velesajmu kao i u

župama. I u samom gradu, uz velike gužve, osjećalo se duhovno ozračje uz duhovne pjesme na raznim jezicima. Na licima mladih primjećivala se radost i vedrina, ozarenost i nutarnji mir.

Dvije su motivacije moga zalaganja: ljubav prema Bogu i ljubav prema mladima. Isus Krist izvor je i snaga zajedništva. Svi koji su Kristovi trebaju svojim životom slijediti i svjedočiti Isusa Krista i prenositi drugima Kristovu nauku. Sveobuhvatna snaga crkvenog djelovanja i učenja je Isus Krist. Zato Crkva kao zajednica i svaki pojedinac Crkve treba se osobno u vremenu u kojem živi odgovorno i zauzeto uključiti u djelo ekumenizma.

Svima nam može biti za uzor Isusova velikosvećenička molitva u kojoj se obraća Ocu i moli za jedinstvo onih koji ga slijede i za jedinstvo svih onih koji će preko njih povjerovati u Njega. I mi kršćani trebamo zajedno moliti i zalagati se za jedinstvo Crkve i jedinstvo Kristovih vjernika. To jedinstvo treba sve nas zanimati. Trebamo se uzajamno upoznavati. Trebamo odgajati mlade u tom duhu.

Mladi su naša budućnost i budućnost Crkve, zato je svako ulaganje u njih od velike važnosti jer se tako ulaže u budućnost. Živeći i djelujući s njima brzo se uočavaju njihove potrebe i sklonosti, želje i očekivanja. Zato motivacija mog angažiranja ima za cilj pomoći mladima u njihovu odrastanju, duhovnom i kulturnom, u pronalaženju pravih vrednota, u odupiranju raznim mladenačkim izazovima, da bi sretno i uspješno izgradili vlastiti životni i religiozni identitet zdravog i zrelog čovjeka.

Priredila s. Božena Duvnjak

DJEČJI VRTIĆ U ARBANASIMA

Rasti(te) u dobi, mudrosti i milosti!

Pod motom *Rastite u dobi, mudrosti i milosti* (usp. Lk 2,52) započele smo naše odgojno djelovanje u dječjem vrtiću u Arbanasima u Zadru. Vjerujem da nas je ovaj novozavjetni citat na trenutak vratio u djetinjstvo. Razmišljajući o njemu, čini mi se da je toliko aktualan u svakoj životnoj dobi. Kao da nas poziva da zajedno s djecom, rastući u dobi, zajedno rastemo prema punini, u milosti. Rasti-odgajati nezaobilazna je stvarnost života koja promiče ono najvrjednije u čovjeku. To je put koji ga vodi do oblikovanja zrele osobnosti, čovjeka i kršćanina koji se odgaja putem Pisma i Riječi očitovane u Isusu Kristu. Svako oblikovanje nošeno je vrijednostima i posebnostima kulturnog i duhovnog ozračja vremena i prostora, a svaki odgoj u svojoj je biti aktivan proces koji uključuje dinamiku postojanja, usavršavanja, rasta.

Naš novosagrađeni dječji vrtić u Zadru blagoslovljen je 7. siječnja 2007. godine. U 16 sati okupili smo se na blagoslov, dobru riječ, ugodno raspoloženje i radosno druženje. Mnogi od uzvanika došli su i puno ranije da razgledaju vrtić, jer se već „dugo“ očekivao početak njegovog rada.

Riječima blagoslova i poticajnim razmišljanjima o odgoju u obitelji i školi, kao i o važnosti odgoja u vjeri od najranije životne dobi, obratio nam se nadbiskup Ivan Prenđa. Obredu blagoslova nazočio je i lijepi broj svećenika. Također su se okupile i brojne sestre koje su svojim dolaskom posvjedočile naše poslanje u odgoju, počevši od onih najmlađih. To nam je naglasila i u kratkim crtama iznijela provincijalna predstojnica s. Klara Šimunović posvješćujući ulogu naših sestara na ovim prostorima i pred 30-ak godina kada su sestre imale dječji vrtić u prilagođenom prostoru, također u Arbanasima. Župni dječji zbor *Dominik Savio* pod ravnanjem naše s. Antonije Jurić, pjesmom *Budimo radosni* dao nam je osjetiti da je svaka riječ upućena svima i da smo svi sretni zbog još jednog prostora toliko potrebnog u ovoj sredini. A najmlađi, ponašali su se baš kako treba: stajali su ili sjedili ispred roditelja i zapljeskali bi poslije svakog govora znajući da smo svi sretni zbog njih. Poslije blagoslova slijedila su druženja, razgovori, intervjui, dijeljenje iskustava, igra djece kroz koju su pokazali da je vrtić baš po njihovoj mjeri.

Blagoslov je završen riječima zahvale voditeljice vrtića: „Ovi novi prostori i naše okupljanje podsjećaju i govore o još jednom početku, novom hodu. Zajedno sa svima Vama osjećam zahvalnost što nam je Providnost otvorila mogućnost djelovanja baš na ovom mjestu. Imajući svoje uporište

u Njemu iskreno vjerujem da će On, koji nas je i doveo do ovog trenutka, isto tako i dalje biti uz nas. Jednostavno vjerujem da ćemo djelujući u Njegovo ime i međusobno se potpomažući, svi zajedno *rasti u mudrosti i milosti* pred Bogom i pred ljudima. Zahvaljujem od srca svima koji su nam na bilo koji način pomogli da sutra možemo započeti svoj rad s najmlađima zbog kojih smo sada ovdje. Molimo da bude tako. Hvala.“

Sutradan, 8. siječnja, dolaskom prvog djeteta u 6,30 sati vrtić je službeno započeo svoj rad. Otvorio je vrata za trideset troje djece, a puni kapacitet očekuje se na jesen.

s. Sanja Stojić

Riječ provincijalne predstojnice prigodom blagoslova vrtića

Preuzvišeni oče Nadbiskupe,
poštovani gospodine župniče, poštovana braćo svećenici,
poštovani gospodine dogradonačelnice,
cijenjeni predstavnici gradskog ureda za odgoj, školstvo, kulturu i sport,
drage sestre, dragi prijatelji,
dragi roditelji, a osobito draga djeco!

Veoma nam je drago da s nama danas dijelite radost blagoslova i otvaranja dječjega vrtića unutar našega novosagrađenoga, iako još u cijelosti nedovršenoga, samostana.

Ovaj dječji vrtić djelovat će kao podružnica našega dječjega vrtića *Jordanovac* sa sjedištem u Zagrebu.

Radujemo se ovom današnjem događaju kao jednom novom početku, novoj živosti naše zajednice, u ovoj župi i u ovome gradu.

Djeca su život. Djeca unose kreativnost i životnost u svaku zajednicu. Vi ste, dragi roditelji, kao milosni Božji dar prihvatili svoju djecu u okrilju svojih obitelji. Kao najveću dragocjenost povjeravate ih i sestrama odgojiteljicama. Svjesne vrijednosti dara i odgovornosti mi im otvaramo naša srca i naše prostore da ih zajedno s vama pratimo i radosno pomažemo u njihovu rastu, da odrastajući u dobi *rastu i u mudrosti i milosti*.

Ovo i nije posve novi apostolski rad naših sestara ovdje u Arbanasima. Sestre su u Arbanasima, iako u veoma skromnim uvjetima obiteljske kuće, u ulici Pavleka Miškine 11, od 1973. do 1990. godine velikodušno primale, čuvale i s ljubavlju odgajale male Arbanašane.

Danas, zahvaljujući upornosti i radu sestara te daru brojnih dobročinitelja, imamo prikladnije uređene prostore za tu djelatnost.

Želja nam je i što bolje skrbiti za potrebe svakoga povjerenoga nam djeteta. Želimo im pružiti toplinu i sigurnost. Učiti ih životu. I od njih učiti radost života.

Molim preuzvišenog Oca Nadbiskupa da zazove Božji blagoslov na sve nas i na ovaj prostor dječjega vrtića.

s. Klara Šimunović, provinc. predstojnica

Moji prvi dani u vrtiću *Jordanovac*

*Vaša djeca nisu vaša djeca.
Ona su sinovi i kćeri čežnje za samim sobom.
Ona dolaze kroz vas, ali ne od vas,
premda su s vama, ne pripadaju vama.*

*Možete im dati svoju ljubav, ali ne i svoje misli,
Jer ona imaju vlastite misli.
Možete im obučiti njihova tijela, ali ne i njihove duše,
Jer, njihove duše borave u kući od sutra koju vi
Ne možete posjetiti, čak ni u svojim snovima.
Možete se uspinjati da budete kao oni, ali ne tražite od
Njih da budu poput vas.
Jer život ne ide unatrag niti ostaje na prekjučer.*

(Kahlil Gibran, *Prorok*)

Evo, s ovom mišlju K. Gibrana započela bih svoj osvrt na odgoj djece i iznijela svoje doživljaje i razmišljanja. Za početak ću Vam se kratko predstaviti. Zovem se Luciana, imam 24 godine i živim u Zadru. Nedavno sam se zaposlila u vjerskom vrtiću *Jordanovac* u Arbanasima.

Vijest o zaposlenju primila sam s osmijehom na licu, ali i sa zbunjenošću jer to uistinu nisam očekivala. Tada su mi se po glavi počela vrtjeti razna pitanja, miješali se osjećaji sreće, zadovoljstva, a ujedno i nesigurnosti zbog velikog „zadatka“ koji se našao, odjednom, ispred mene. Zatim je, kroz cijelu gomilu misli i osjećaja, polako, ali sigurno izbijao osjećaj ponosa i počašćenosti. I kao da se svim silama borio dok se probijao i stapao s mojim razumom, sve dok na površini nije izvirilo saznanje: Da, Bog je tu priliku pružio baš meni. A gdje je Bog, tamo nema mjesta nesigurnosti, neuspjehu. Nakon nekog vremena osjetila sam mir i sigurnost.

U svakom trenutku mog života Bog je bio prisutan i davao mi toliko potrebnu sigurnost, mirnoću i nadu u teškim situacijama, te odlučnost i jačinu karaktera. Kad bih, nekad, i pala, On bi me podigao. Jednom je fra Grgo Sikirić iz župe Sv. Ivana rekao: „Sad kad se osvrnemo na naš životni put, vidimo da smo njime koračali upravo onako kako smo i trebali jer je Bog bio s nama. Sve se događalo i događa s razlogom.“ Zato i jesam, danas, tu gdje jesam. Treba zaboraviti na budućnost i živjeti svaki dan svog života prema njegovim zapovijedima i vjerovati da se Bog brine o svojoj djeci.

Bila sam u potpunosti spremna za početak rada, jer se moj san počeo ostvarivati.

Dana 7. siječnja bilo je otvorenje i blagoslov vrtića s brojnim uzvanicima: roditeljima, časnim sestrama i djecom, a 8. siječnja započeli smo s radom.

Prva dva tjedna bila su izuzetno naporna kako to inače i biva dok se djeca prilagode u novoj okolini. S. Sanja i ja smo od prvoga dana u poslu zajedno. Bilo je trenutaka kad smo ostajale bez iti jednog atoma snage. Jer kako god bilo, dvadeset i dvoje djece, uistinu zna iscrpiti. A svaki početak je težak, pa tako i ovaj moj. Ali kasnije sve dođe na svoje.

Iako imam ponešto iskustva u radu s djecom, kako dok sam stažirala u vrtiću *Jazine*, nešto poslije radila sam u dječjim igraonicama, tako i po zamjenama koje sam odrađivala u

pojednim vrtićima, moram priznati da mi je i s. Sanja pomogla u svemu. Ona je uistinu uvijek bila tu da mi dade odgovore na moja pitanja, pomagala mi je prenijeti stečeno znanje u praksu, dijelila savjete, pojašnjavala nejasnoće i uvodila u novitete. Zajedno se učimo dosljednosti, upornosti i strpljivosti.

Djeca su prekrasna bića koja toliko daju i od kojih se može puno naučiti. Dovoljan je jedan mali osmijeh da nas razvesele i učine nam dan puno ljepšim.

Danas nije jednostavno odgajati dijete. U novim se okolnostima današnjice od odgoja i obrazovanja očekuje, ne samo da zadovolji potrebe pojedinca u cilju razvoja njegove ličnosti, nego i da mu pruži odgovore na osnovna životna pitanja i tako mu omogući snalaženje u svijetu u kojem živi. Zato odgoj započinje u najranijoj dobi u obitelji i prisutan je u vrtićkoj sredini. Odgoj nas čini ljudima.

Treba znati doći do granice kad dijete postaje, na neki način, već odgojeno i tada ga „pustiti“ da ono djeluje na temelju vlastitog mišljenja. Odgoj tada prelazi u samoodgoj. Dijete samostalno shvaća što je ispravno, dobro, pristojno i odgovorno. Ljude koji budu poštivali njega kao osobu, poštivat će i ono njih, i na taj način stvarat će se uzajamno razumijevanje, poštivanje i sloboda govornog izražavanja i stvaranja.

Možda je sad pomalo i opravdana ona nesigurnost o kojoj sam pisala na početku, jer puno je zadaća ispred mene koje treba ostvariti, i to uspješno, jer svaka pogreška negativno se odražava na dijete. No, u poslu u kojem se odgaja treba zaboraviti na nesigurnost i vjerovati u bolju budućnost.

Na kraju ovog mog osobnog osvrta željela bih se zahvaliti svim profesorima sa studija za izobrazbu učitelja i odgojitelja Sveučilišta u Zadru, koji su me naučili svemu ovome što danas znam, zatim s. Sanji i ostalim časnim sestrama koje su izabrale baš mene za rad u njihovom vrtiću, a najviše Tebi, Bože, jer ovu sam priliku dobila upravo zahvaljujući Tebi i volji Tvojoi.

Moja suradnja sa s. Sanjom se nastavlja i duboko vjerujem da će biti uspješna i da ćemo kvalitete života, njegove radosti i veličinu Božje ljubavi znati prenijeti i na djecu.

Hvala Vama, dragi čitatelji, što ste izdvojili malo svojeg vremena i pročitali moj članak. A svim odgojiteljima koji su dugo već u ovom poslu, kao i onima koji tek počinju s radom, želim puno strpljenja, dosljednosti i uspješnosti.

Luciana Beroš

Počeci odgojnoga djelovanja u Arbanasima

Odgojno djelovanje naših sestara u Arbanasima ne započinje tek u novom samostanu otvaranjem prostranoga, po najnovijim standardima opremljenoga, dječjega vrtića. Ovom prigodom vrijedno je istaknuti da su sestre u Arbanasima prisutne već pet desetljeća i da su se, iako u skromnim uvjetima, brinule o velikom broju mališana.

Budući da u tom dijelu grada nije bilo ustanove za čuvanje djece, mnogi roditelji su molili sestre da prihvate njihovu djecu. Obiteljska kuća u ulici Pavleka Miškine br. 11, u kojoj su sestre tada stanovale, malo je preuređena i sestre su u rujnu 1973. godine u njoj započele prihvaćanjem i odgojem djece, što su radile do 1990. godine kada su morale potpuno napustiti tu kuću.

Prvo dijete primljeno na čuvanje bio je mališan s nepune dvije godine po imenu Igor Musap. Broj djece se iz dana u dan povećavao i to većinom djece mlađe od tri godine. Već ujesen 1974. godine bilo je do 37 djece, a 1977. godine do 55 djece (usp. Kronika, Arbanasi). Budući da su djeca bila mala, a većinom su ih roditelji donosili vrlo rano, već u 5,30 sati, bilo je neophodno da spavaju kod sestara. U oskudici prostora sestre su s djecom dijelile i svoju sobu. U istoj sobi djeca su spavala danju, a sestre noću. Ljubav sestara za djecu i želja da njihovim roditeljima pomognu u odgoju najjasnije se očituje iz zapisa kronike: *Pošto je za tu svrhu i stanovanje sestara prostor oskudan, soba koja je služila za kapelu sa Presvetim, određena je za čuvanje djece.* Izraz je to nesebičnosti i požrtvovnosti sestara.

O uvjetima života i djelovanja, ovom prigodom, s ponosom se spominje s. Darija Bota, koja je kao prva stručno osposobljena sestra djelovala u tom vrtiću:

Vrijeme ne može ugasiti uspomene mukotrpnoga rada, bez uvjetâ i tehničkih pomagala. Samo ljubav i spremnost na žrtvu te mudro snalaženje nadoknadili su sve suvremene standarde. Pedeset do sedamdeset mališana dijelilo je prostrano dvorište i deset kvadratnih metara sobice.

U našoj maloj košnici nikada nam nije bilo tijesno ni dosadno. Dok su se jedni igrali, drugi su se odmarali. Sve se zajednički dijelilo, od prostora do stola i kreveta.

U tu košnicu stalno se nešto donosilo. Roditelji i drugi dobri ljudi kao marljive pčelice doprinosili su, svatko u svojim mogućnostima, za naše svakodnevne potrebe. Uz suradnju prijatelja i dobročinitelja uvijek se nastojalo taj tijesni prostor učiniti što ugodnijim i ljepšim za male stanare. Don Grgo Batur, tadašnji tajnik biskupa mons. Marijana Oblaka, darovao je prvih 50 dinara za TV. Potom su slijedile druge donacije za uređivanje kućnoga prostora i dvorišta.

Život mališana bio je osmišljen: igrom i zabavom, radom i molitvom, pjesmom i druženjem. Posvuda se osjećalo ozračje vedrine, smijeha i radosti.

Tako se gradio svakodnevni mozaik male arbanaške košnice. Božja pomoć, vlastiti ponos i ljubav prema pozivu bili su izvori snage i poticaji na borbu i ustrajnost uz sve životne nedaće i poteškoće, nedostatke i nerazumijevanje. Kad snaga i prosvjetljenje dolaze odozgo, i nemoguće postaje mogućim.

I ovo bijaše dio temelja za buduću gradnju, današnjega dječjega vrtića i vlastitoga prebivališta naših sestara u Arbanasima.

Novi dječji vrtić u Arbanasima „u okviru djelatnosti predškolskog odgoja i naobrazbe skrbi o djeci predškolske dobi. Ostvaruje programe odgoja, naobrazbe, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece predškolske dobi u skladu s razvojnim osobinama i potrebama djeteta te socijalnim, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji.“ (Statut vrtića, čl. 2). Djeluje u dvije odgojne skupine. Prihvaća djecu od treće godine života do polaska u školu.

Želja nam je i u ovom vrtiću djecu odgajati za ljudski i vjernički život, za uspostavljanje pravilnoga odnosa prema Bogu, sebi, drugima i prema svemu stvorenomu. U franjevačkom duhu jednostavnosti i malenosti zajedno s njima rasti, njih poučavati i od njih učiti. U duhu i tradiciji zajednice, po uzoru brojnih sestara koje su svoj život posvetile odgojnom djelovanju djece i mladeži, velikodušno odgovarati na potrebe vremena.

Budi, Gospodine, blagoslovno prisutan u ovom odgovornom radu!

s. Marija Petra

VRTIĆKA DOGAĐANJA NA JORDANOVCU

Usadite u dječja srca misao dobrote

«Usadite u dječja srca misao dobrote, ako je ona i ne razumiju. Godine će već učiniti da je budu razumjela i ona će divno procvasti u njihovim srcima». Ovakve i slične citate često se može pronaći u ilustriranim dječjim pričama i slikovnicama. Svatko ima svoju priču i ona živi u njegovu životu. Netko će svoje priče ispisati olovkom, netko životom, a netko srcem. No, bez obzira gdje su zabilježene sve su dobre, krijepe tijelo i ohrabruju nadu, jer u svakome od nas postoji mjesto koje ne dotiču godine, u kojem vazda živi ono iskonsko, djetinje. Da su naši djedovi i bake čuvali priče za sebe, ne bismo nikada znali o težini, radosti i ponosu njihova života. Ne bismo znali kako i od čega se živjelo prije, kako se obrađivala zemlja, kako se roba prala, glačala i slično. Nisu li najljepše priče baš one koje su nam oni ispričali!

I u našem DV *Jordanovac* mogu se čuti razne priče. Osluhnemo li, čut ćemo razdragani smijeh mališana koji u toplom krilu svoga vrtića doživljavaju sve radosti i male tuge bezbrižnoga djetinjstva. Zastanemo li samo na trenutak na vrhu stubišta, vidjet ćemo nešto neobično, nesvakidašnje - izložbu. Većina «velikih i malih» upitat će: »Kaj je ovo?« Već davno zaboravljeni predmeti koji su nekada služili u domaćinstvu i svakodnevnom životu, danas su dragocjene umjetnine. Svaki predmet priča svoju priču o davno zaboravljenom životu. Stari drveni stol, ručni mlinac za kavu, bukara, bakra, vreteno, pegla na žar, zobnice, torbak, terluci, tkalački pribor, blanja za drvo, različite muške i ženske nošnje i tako dalje.

Postavljajući ovu izložbu željele smo djeci približiti svijet i život njihovih djedova, baka i prabaka. Želja nam je upoznati ih s narodnim običajima širom Lijepe naše, u što smo i njih uključile, da zajedno sa svojim roditeljima pomažu pri skupljanju i širenju bogatstva narodnih običaja. Tako, od jedne ispričane priče nastade cijelo bogatstvo umjetnina koje su djeca i roditelji sa svojim tetama izložili na ponos i sjećanje onih koji su prije nas od toga živjeli i radili.

Neka im priče o motici, plugu, vretenu, ne budu samo kao sjećanje iz priča o *Trnoružici*, *Mačku u čizmama* i drugim sličnim, već istinite priče koje ostaju trajno urezane u sjećanje kao nešto lijepo, čega se sjećamo s najvećim poštovanjem.

s. Helena Rašić

Srcem se najviše daje

U ovogodišnju Caritasovu korizmenu akciju *Srcem se najviše daje* uključila su se i naša djeca iz DV *Jordanovac*. Odgojna skupina *Lopoči* sa svojim tetama, mamama, tatama i bakama posjetila je Caritasov dom za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi *Blaženi Alojzije Stepinac* na Savici u kojem su smještene maloljetne trudnice i majke s djecom do treće godine života.

Uzbuđenje je raslo iz dana u dan, iz sata u sat, jer ovo je prvi takav posjet naše djece jednom takvom domu. Posjet djece djeci donio je kao nalet vjetra bezbroj pitanja, ideja i, nadasve, važnih odluka. Kad idemo? Što ćemo im ponijeti? Gdje su im mame i tate kad su oni tamo? Što jedu? Ova i slična pitanja su se motala po njihovim malim glavicama koje, na sreću, ne razumiju što to znači biti ostavljen na milost i nemilost drugih, a oni imaju sve.

Svanuo je i taj dugo očekivani dan, 23. veljače, kad smo se uputili na Savicu. U kombiju, u kojem sam se vozila s jednom skupinom djece, bilo je doista živo i vedro. No odjednom sve je zašutjelo, svatko se povukao u svoj kutak razmišljanja. Što je prošlo kroz te male glave da su odjednom utihnule, nije mi bilo jasno dok se Lovro nije kao oda sna trgnuo i rekao: «Teta, mene je strah!» Zatečena pitanjem jedva da sam uspjela izustiti: «Čega?», a već smo se našli pred Caritasovom kućom na Savici.

Dočekani smo velikom srdačnošću naše s. Melanije i s. Jelene, koja nas je kao v.d. ravnateljica Caritasa i pozvala da dođemo, te nas toplom dobrodošlicom upoznala i uvela u život i djelovanje tamošnjeg doma. Skupljeni kao pilići oko kvočke s velikim žarom smo upijali njezine riječi koje su bakama izmamile neskrivene suze. Svaki naš hod po kući bio je istog mišljenja i zapažanja: «Bože, zar je moguće da živite u ovakvim uvjetima, da nemate osnovne životne potrepštine?»

U maloj sobici koja im služi kao igraonica dočekalo nas je četvero djece koja su se igrala sa svojom odgajateljicom. Vidjevši veliki broj djece, igra se prekinula i samo su male oči tražile i izmamljivale smiješak pridošlih gostiju. No, zbunjenost naše djece nije ni to davala, te su čudom gledala u njih i njihove igračke. Ni oni najhrabriji nisu se odvažili prvi pristupiti igračkama s kojih nisu dizali pogleda sve dok s. Jelena nije rekla da se slobodno mogu igrati njima. Sobica koja je bila skućena, sada je postala još skućenija. Radost, smijeh i igra preplavili su cijelu kuću. Na poziv s. Melanije, žele li vidjeti male bebe, poput munje su ostavili igračke i nove prijatelje, te pošli vidjeti bebe koje još ne hodaju i koje su manje od njih. Tek su sad postali važni! Tražili su dopuštenje da ih drže, da ih nose kući, a neki su čak i mame nagovarali da uzmu jednu bebu doma. Tolika sreća i razdraganost nije mogla ostati nezabilježena fotoaparatom koji su blicali sa svih strana.

Umorni od igre i iscrpljeni od snažnih emocija pozvani smo u blagovalište na sok i grickalice. Uz osvježavajuću okrepu s. Jelena nam je zahvalila na odazivu, te svakom djetetu dala Caritasovu kutijicu, da tako zajedno postanemo dio lanaca dobrote i ljubavi koji će toplinom svoga srca doprinijeti vedrijim danima malih Caritasovih korisnika. Djeca su rado uzela kutijice i obećali su da će kada ih napune doći zajedno sa svojim roditeljima posjetiti djecu. Caritasove kutijice uzeli smo i za ostalu djecu našega vrtića, te ih svojom pričom i doživljenim iskustvom potakli i uključili u ovu akciju *Srcem se najviše daje*.

s. Helena Rašić

Proslava dana očeva

U sjaju proljetnoga sunca, kad se sve stvoreno počinje buditi na novi život, skrbni lik sv. Josipa zaštitnika svih ljudi skromnijih životnih prilika, upućuje nas i na našu obitelj, na naše očeve koji nas svojim radom i odricanjem hrane, školuju, daruju. Mjesec ožujak posebno je posvećen sv. Josipu, zaručniku Blažene Djevice Marije, Isusovu poočimu, zaštitniku Crkve, Hrvatskog sabora i radnika.

U našem vrtiću na Jordanovcu u Zagrebu prvi put obilježili smo *Dan očeva* na sam blagdan sv. Josipa, 19. ožujka ove godine. Novost i iznenađenje bilo je za sve, od pozivnica s tatinim portretom do malih ručnih radova, koji su prerasli u prave korisne poklone koji će krasiti tatin stol u uredu.

Program je započeo pozdravom mame Marijane Jergović koja je tate pozdravila u ime svih nazočnih. Nakon pozdrava pozornica je prepuštena malim amaterima koji su pjesmama i recitacijama, te svojim gestama i spontanom glumom izmamljivali osmijeh i suze radosnice na licima očeva. Lijepo je bilo vidjeti i tate koji se rijetko kad pojave u vrtiću, a za ovaj dan su ostavili sve poslove i brige. Ali ni ovaj susret ne može proći bez truda i dobre volje mama, koje su za ovu prigodu pripremile kolače, sokove i kavu. Uz slatku zakusku svi zajedno smo izmijenili pokoju riječ, «bacili» komentar na izvedeni program i poželjeli da ovaj dan i ubuduće slavimo na blagdan sv. Josipa, koji je bio i ostao uzorom i današnjim očevima.

s. Helena Rašić

Jedan osvrt na jedan vrtić jedne mame dvoje djece

«Napišite osvrt o vrtiću, vaše viđenje», reče časna meni. «Ništa jednostavnije», pomislih. No, zastadoh: «Odakle krenuti?»

Često me ljudi, nakon što kažem da moje dvoje djece idu kod časnih sestara u vrtić, pitaju: «I, jesi li zadovoljna?» A u zraku ostave puno više od jednog upitnika iza postavljenog pitanja. Kad ja odgovorim: «Da, prezadovoljna sam», kao da su dobili neočekivani odgovor, i svaki put imam potrebu objašnjavati ili opravdavati svoj odgovor. I onda počnem: «Ma znaš... Konačno sam za moju djecu dobila ono što sam ja imala prije 30 godina u vrtiću u Beču. Proslava i obilježavanje svih blagdana na onaj najljepši, dječji način... Znaš, pravili su lanterne za Svetog Martina!», dodam ja, onako sva oduševljena, kako bih opravdala istinitost moga navoda. A mene moj slušatelj pita: «A što ti je to?» I tu se ja dam u objašnjavanje: «Ma znaš ono... Ma nema veze... Znaš, išli smo na obiteljski

izlet. Bilo je predivno... Svaka obitelj umijesila je i ispekla svoj kruščić! Ide se i na duhovne vježbe opet onako obiteljski!», izgovaram ja onako sve u jednom dahu i nastavljam: «Znaš, imaju ti dvoranu s klavirom i svaku srijedu imaju pjevanje». «Pa ne valjda i dijete od 13 mjeseci?», začuđeno će moj slušatelj. «Pa naravno, trebala si ih vidjeti! Časna svira ritmično na klaviru, a oni - neki njišu guzama, neki sviraju s časnom klavir, a neki sviraju udaraljka na pozornici. Oduševila sam se kad sam ih vidjela!» I nastavljam: «A znaš, u sklopu je i crkva tako da svaki dan možeš započeti molitvom za svoje najmilije...» I dalje kao da nisam uvjerala moga slušatelja. A ja se i dalje trudim, jer jednostavno ne vjerujem da sve prethodno ispričano nije dovoljno kako bi se oduševio baš kao i ja. «A znaš, zgrada je tako prilagođena potrebama vrtića. Predivne terase i vrt. Nema cvjetića koji časna nije posadila. I toliko se trudi oko vrta. Djeca mogu stvarno uživati na zraku... A zaštićena su jer je sve ograđeno i zaključava se...». Nastavljam ja: «Znaš, za maskare je bilo super. Da si vidjela časnu klauna!» «Molim», veli moj slušatelj, «zezaš me?» Nastavljam ja, ne dajući se smesti nepovjerenju moga slušatelja. «Upravo smo prošli privikavanje na jaslce. Mislim da smo uspjeli. I stvarno si časne daju truda! Ma super su, kažem ti!» Jaslce imaju posebno sobu za igranje, a posebno spavaonicu. I veliku terasu. A znaš, svi skupa u vrtiću su baš kao jedna velika obitelj.»

I tu ja odustajem. Iscrpljena objašnjavanjem, razočarana mojim slušateljem. Ako sve prethodno nije dovoljno, onda moj slušatelj, očito, niti me je slušao, niti je vidio sjaj u mojim očima dok sam pripovijedala, niti je osjetio mir i spokoj u meni jer sam konačno dala najviše što mogu mojoj dječici, mojim anđelima, dok ja ne mogu biti uz njih - boravak u dječjem vrtiću *Jordanovac* kod Školskih sestara franjevki!

Karolina Pralas Puljić, prezadovoljna mama

DEVEDESETI ROĐENDAN S. MARTE

Rijetki su koji proslave devedeseti rođendan. Slaviti rođendan znači i zahvaljivati Bogu koji je izvor života i koji nas tijekom zemaljskoga hoda obasipa neizmjernim milostima.

S. Marta Knez najstarija je sestra naše Provincije. Dana 16. siječnja proslavila je svoj devedeseti rođendan. Bila je to posebna prilika da naša lovretska zajednica, a na poseban način starije sestre na 'prvom katu', uz zajedničko druženje i pjesmu, utkaju u svoju svakodnevicu nešto svečanoga ritma. Tà, radost i veselje znak su prisutnosti Kraljevstva Božjega. Radost je plod Duha koja se očituje kako u jednostavnosti svakodnevice tako i u trenucima slavlja.

Zanimljivo je što su prigodom slavlja zamijetile sestre koje su s njom više u doticaju. One su svjedoci višednevne priprave s. Marte za proslavu rođendana. Tako je s. Nazarija zapazila da je slavljénica uoči samog rođendana pripremila novo odijelo i nove cipele kako bi ujutro izgledala svečano. Inače, ona je uvijek uredno obučena, ali taj dan htjela je biti posebna.

S. Anuncijata je rimom obilježila početak slavlja:

«Evo nama lijepog dana, drage s. Marte rođendana. Najprije smo u ranim satima bile u kapeli na sv. misi. Zatim smo došle na zajednički doručak i svečano čestitale s. Marti uz veselu pjesmu. S. Marta je bila sva ozarena, svečano obučena kao za Božić ili Uskrs. Ona uvijek zrači urednošću, veselošću i vedrinom. Došle su čestitati i druge sestre zajedno sa s. Klarom i s. Mihelinom. Pjesma je tada još jače odzvanjala lijepim i složnim glasovima. Znaju lovretske sestre dati sve od sebe u prigodnim životnim događajima. Trebalo je stati, slušati i diviti se, a slavljénica je bila neobično sretna.»

Dobila je vrijedne i praktične poklone. Bila je djetinje ushićena i radosna, primijetila je s. Nazarija. A s. Miroslava je rekla: „Sestre su joj donijele lijepe darove, da počasti sve sestre. S. Marta je uvijek darežljiva. Često je posjeti i njezin nećak don Krsto i donese joj čokolade, bombona, keksa, a ona odmah to otvara i rado dijeli.“

«S. Marta je dobra i pobožna redovnica“, svjedoči s. Miroslava. „Često je vidim u koru gdje moli kronicu, čita brevijar i druge svete knjige.»

U popodnevним satima je s. Marta bila posebno iznenađena. Došli su njezini najbliži. Nećak don Krsto koji ju je najviše obradovao, zatim nećak Ivica i njegova obitelj. Donijeli su joj prekrasnu i čestitarsku tortu s bogato urešenim brojem 90. Na njezinom ozarenom licu se vidjelo da je prezadovoljna.

Na kraju dana svečarica je izrekla svoju zahvalu i želju: «Zahvaljujem puno dragom Bogu za 90 godina života kao i za mnoge milosti koje mi je Gospodin udijelio. Molim Gospodina da mi bude milosrdan na sudu, da mi sve oprost i u prijelazu za sretnu vječnost.»

Tim željama pridružujemo se i mi riječima s. Nazarije: «S. Marti želimo bezbrižno *staračko djetinjstvo*, te da joj Gospodin uzvрати za sve dobro što je nesebično i radosno učinila.»

Priredila s. Karolina Bašić

STEPINČEVO U FRANKFURTU

Od 9. do 11. veljače Hrvatska katolička župa Frankfurt je na vrlo dostojanstven i prije svega produhovljen način obilježila ovogodišnje Stepinčevo.

Puk koji je do posljednjeg mjesta ispunio Dom Gospodnji, u sva tri dana je u pobožnoj tišini i s velikim zanimanjem pratio propovijedi i predavanja dr. don Točija Matulića, profesora moralnog bogoslovlja na katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu i vrsnog poznavatelja lika i djela blaženog Alojzja Stepinca, koji je predvodio ovu trodnevnicu.

Sudionici trodnevnice imali su iznimnu priliku još bolje upoznati jednog od najpoznatijih hrvatskih blaženika. Prvoga dana trodnevnice don Toči je održao predavanje pod naslovom „Kardinal Alojzije Stepinac – mučenik“.

U sklopu druge večeri izveden je recital „Lik Alojzija Stepinca“ koji je upotpunjen prigodnim pjesmama misijskog zbora „Mate Lešćan“ pod vodstvom s. Pavlimire Šimunović.

Trodnevica je završila svečanim nedjeljnim sv. misama.

Ivanka Puljić

MOJ PARIZ

Pariz – Bože moj, što reći o ovom gradu? Pariz - grad svjetla, umjetnosti, muzeja, pjesnika, kraljeva, revolucije, slobode, luksuza, mode, turista... Što još nije rečeno o ovoj metropoli? Sam naziv grada postao je pojam *biti poseban*. Ali nažalost, kao nekom pravilnom matematičkom proporcijom, uz svaki velik grad i uz veliki luksuz raste i broj siromašnih osoba koje žive na rubu društva. Vjerojatno je razlog tome i to što je broj onih koji žele uspjeti i ostvariti dio tog opjevanog bogatstva uvijek veći od samih mogućnosti grada. Toliki su ostavili svoje kuće, svoju sigurnost i, možda, s posljednjim ili čak posuđenim novcem krenuli za pričama ili nekim lažnim obećanjima uvjereni da će baš oni uspjeti. Ali grad i život piše drugačije priče. Novac se brzo potroši, tzv. prijatelji nestanu, obećanja se samo produljuju, možda povremeno i „uleti“ kakav kratak posao tek toliko da čovjeka „zavara“ i

malo nahrani njegov san: uspjeh ću, samo još malo. E, da još k tome nije komplicirana i birokracija koja se vodi Darwinovom teorijom. Sretan je i presretan onaj koji uspije dobiti života vrijedni dokument te postane dio ovog velebnog grada. Nemaš li dokument, ne postojiš i svoju čisto biološku egzistenciju ne možeš dokazati. Rekao bi Mali princ: *Čudni su ti odrasli*. Za njih postoji samo papir, a ne čovjek. Netko zahvaljujući političkoj situaciji svoje matične zemlje nema problema s dokumentacijom. Ali ostaje problem posla i stana. Nažalost, nakon malo vremena realno ostane samo ulica, odnosno prolazi u metrou, nadvožnjaci, prošireni sporedni ulazi u velebne zgrade, telefonske govornice, klupe u parku, mostovi Seine ili jednostavno ventilacijski otvori metroa s toplim a zagušljivim zrakom. Sretni su oni koji su uspjeli od humanitarne udruge dobiti maleni šator koji im je jedina kuća.

Ali Bogu hvala, uvijek ima Veronika i Šimuna Cirenaca. Postoji jedna od organizacija koja pruža smještaj upravo njima – ljudima bez dokumenata i smještaja.¹ Uz smještaj organizirana je svakodnevna večera za njih od 500 do 600. Ustanova se nalazi blizu samostana u kojem boravim te redovito srijedom s još nekoliko sestara sudjelujem u jednoj od ekipa volontera za podjelu večere. Svaku večer druga ekipa od oko 15-tak volontera dijeli večeru. Poslužujući im hranu, dajući posteljinu ili spremajući u posebne ormare njihovo bogatstvo sadržano u jednoj vrećici, čovjek u sebi čuti mnoštvo pitanja. A naš Bog nije bog filozofa i teologa, On je Bog čovjeka. I vjerujte mi, u dvorani punoj ljudi iz raznih zemalja i jezika, ranjenih lica, od kojih neki zbog alkohola jedva hodaju, Bog govori jasnije i traži od nas konkretne odgovore. U svakom od njih tražim čovjeka. I nadam se, trsim se iz dubine svoje duše, da i oni u kratkom susretu sa mnom u sebi prepoznaju Čovjeka. Ne znajući dobro jezik, a i mnogi od njih ga isto ne znaju, osmijeh i pogled odlično progovara, možda i više od riječi. Jednom netko reče: „Nasmiješite se odraslom, on će se čuditi što vam je. Nasmiješite se djetetu, ono će vam odgovoriti osmijehom“. Slobodno možemo dodati: Nasmiješite se siromahu, on će vam osmijeh uzvratiti. I sve rane s ulice, razočarenja i strepnje razotkrivaju novo lice. To je Susret. Gledajući ih, mislim na njihove obitelji koje su ostale u nekom drugom dijelu Francuske, u Alžiru, Maroku, u zemljama centralne Afrike, Kini, Poljskoj, Rusiji... Na najmlađima se prepoznaje da su tek došli. Za njih najviše molim, da što prije, dok se još mogu oduprijeti, izađu iz začaranoga kruga bijede.

I koliko god se ja iskreno trudila biti prava kršćanka i sestra franjevka, radosna da mogu bar malo pomoći, svima bez razlike, jedan od njih, koji je redovito *najveseliji* a jedva hoda od alkohola, omogućio mi je povratak na početak moga vjeronauka kad sam tek učila znak križa i što znači biti dijete Božje. Naime, kad je jednu večer došao teturajući i galameći, progovorio je jednu riječ na hrvatskom jeziku. Protrnula sama misleći: Bože moj, nije valjda Hrvat? Kud baš ovaj koji je redovito problematičan, najjadniji od jadnih? A bila sam sigurna i zbog toga sretna da među ovima nema Hrvata. Komunicirati s njim bilo je nemoguće. Ubrzo kad sam saznala da ipak nije Hrvat, nitko nije bio sretniji od mene. Petar u meni je nijekao: Ne, ne poznam toga čovjeka. I oglasi se pijetao. Gospodin se obazre i upre pogled u Petra (usp. Lk 22,60b). Eto, on ipak nije moj! Nije moj. A čiji je? Ja, u želji i nastojanju pomaganja svima i među siromasima, eto, opet „biram za svoje“ malo časnije i uglednije. A On, On je baš ove manje od najmanjih izabrao. Upitah se: Zar se moja tuga i stid za jednim izgubljenim sunarodnjakom može mjeriti s tugom i strepnjom Oca za

¹ Organizacija *La Mie de Pain (Sredina kruha)* koju je osnovala grupa kršćanskih laika 1891. godine. Pruža smještaj najpotrebnijima, ali samo muškarcima. Svakodnevno na večeru mogu doći i ljudi koji nisu obuhvaćeni smještajem te se tada mogu susresti i poneke žene. www.miedepain.asso.fr

izgubljenim ljubljenim sinom? I siromah, ne znajući, postao mi je više od običnoga sunarodnjaka.

Jednom drugom prigodom jedan od njih, za kojeg se može reći da je *boss* među njima, pitao me zašto sam među ovim volonterima. Bože moj, ponovno ispit savjesti. Zašto i kome pomažemo?

Zanimljivo je i to da su ova dva čovjeka kao dvije krajnosti – jedan gord, dotjeran, šminker, a drugi najmanji među najmanjima. Čovjek se samo pita što nam još oni mogu reći. Ali Isus se družio s farizejima i carinicima, a grešnica mu je suzama prala noge. Ne postoji određeni „tip ljudi“ preko kojih nam Bog progovara. On ne progovara preko naših stereotipa nego preko čovjeka.

Ovdje Bog doista jasnije govori i traži konkretnije odgovore. Pariz i njegova velebna katedrala Notre-Dame ne govori više o Božjoj slavi i ljubavi od dvorane ispunjene ljudima potrebnima tuđe pomoći i onima koji poslije svog radnog vremena ili fakulteta dođu 3 sata biti im blizu, kao jednom Samaritanac svom bližnjem kojeg drugi zaobilaze.

Božji putovi su čudni i nepredvidivi, ali na svima njima traži – čovjeka.

s. Samuela Šimunović

JEKA IZ AFRIKE

IZBORI U KONGU

Od kada je Kongo Kongo, od naših predaka do naše generacije, nikada nismo doživjeli jedan takav povijesni trenutak kao što smo ga doživjeli tijekom 2006. godine.

U prošlosti našem zemljom su upravljali diktatori, koji su vlast preuzimali sabljom, silom i ratom. Međutim, godine 2006. imali smo slobodne i demokratske izbore. Svaki kongoanski građanin sasvim slobodno je išao na izbore. Ove izbore smo uporno čekali, jer smo toliko trpjeli za vrijeme diktature. Posljednjih pet godina zemljom je upravljao predsjednik i četiri potpredsjednika, što se nikada nije zbilježilo nigdje na svijetu.

Od početka pripreme prije prvih izbora Nezavisna izborna komisija (C.E.I) pozvala je sve građane Konga na popis i uključenje. Nakon popisa glasovali smo za zakon naše drage zemlje. To nam je donekle dalo nadu za njezinu budućnost, jer svatko je to željno čekao.

Dana 30. srpnja 2006. glasovali smo slobodno i demokratski. Ipak, rezultat nije bio zadovoljavajući, jer je postojao 31 kandidat od kojih nijedan nije dobio traženu većinu. Tako je Nezavisna komisija smatrala potrebnim da se izbori ponove, uzimajući dva prva kandidata koji su imali postotak glasova veći od drugih.

Drugo glasovanje provelo se je 29. listopada 2006. godine. Prije svečanog proglašavanja rezultata izbora, jedan od kandidata je doživio svoj poraz i pobunio se. Vidjevši to Nezavisna izborna komisija objelodanila je rezultat prije datuma koji je bio za to određen. Joseph Kabila Kabange izabran je tako za predsjednika naše zemlje – Demokratske Republike Kongo. On je 6. prosinca 2006. učinio zakletvu.

Izbori su za nas bili kao ulazak u Obećanu zemlju. Većina kongoanske populacije zadovoljna je radom Nezavisne izborne komisije i novim predsjednikom.

Potrebna nam je molitva svih vas koji ćete čitati ovaj tekst, da bi mir, pravda i demokracija vladali našim dragim Kongom. Bogu hvala za izbore u Kongu!

s. Emilienne i s. Christine, novakinje

S francuskoga jezika prevela s. Berhmana Nazor

ŠKOLA MOLITVE

U duhovnom centru Amani u Bukavu u adventu prošle godine upriličena je škola molitve za novakinje. Voditelj je bio p. Dewilde DI. Škola je za nas bila korisna. Učile smo kako i zašto moliti. Dobile smo dosta objašnjenja o molitvenom životu. Otkrile smo ljepotu molitve. Moliti znači ići Bogu radi Boga da bismo prihvatile njegovu volju o sebi. Čitav naš život treba biti priprava i predanje, hranjen sakramentima, stavljanje riječi u praksu, ukratko, prakticiranje askeze.

Molitva mora biti pripremljena: mjesto molitve, vrijeme, držanje tijela za vrijeme molitve, sve staviti u Božju prisutnost, zatim čitavim bićem slušati Boga koji nam govori, i govoriti

s njim. Nakon molitve trebali bismo promatrati svoj život, svoje ponašanje u odnosu na primljene milosti po kojima Bog djeluje u nama. Na kraju dana potrebno je još jednom stati pred Boga i moliti da nas prosvijetli, zahvaliti za sve proživljeno toga dana, sve to promotriti njegovim očima, moleći oprostjenje za sve nedostatke, za propuste djela ljubavi, i na koncu, darovati Bogu sve, staviti sve u njegove ruke, njemu povjeriti noć i sutrašnji dan.

U svom životu moramo otkriti što Bog od nas želi, ući u odnos ljubavi s njim, napredovati u poznavanju njega, poslušati poziv Kristov da slavimo Boga, zahvaljivati mu, klanjati mu se.

Imali smo jednu noć klanjanja, izmjenjivali smo se u skupini od tri i molile smo po jedan sat. Na dan završetka susreta imale smo dan pustinje, kad se svaka od nas povukla u osamu da bismo stekle osobno iskustvo s Kristom. Taj dan bio je poseban jer smo osjetile u sebi prisutnost Isusovu, u našoj sredini kao živu osobu, sigurno u vjeri. Pozvale smo ga da jede s nama. Dijelile smo taj dan. Uvečer svatko je iznio svoj doživljaj sa Spasiteljem. To nas je međusobno obogatilo, otkrile smo divote. Na kraju smo vrednovala susret i završile zahvalnom molitvom.

Vrativši se u našu zajednicu, podijelile smo sa svojim sestrama vlastito iskustvo susreta s Kristom u danu pustinje. Susret je bio za nas veoma važan i obogaćujući. Kao što smo tada naučile, molit ćemo uvijek za cijeli svijet i za svakoga da se ujedinito u molitvi, u Kristovoj molitvi njegove povezanosti s Ocem da bi stalno molitva i pohvala bila na zemlji.

Mi se također preporučamo u molitve onih koji će čitati ovo naše izvješće.

s. Cristina i s. Emilienne

S francuskoga jezika prevela s. Berhmana Nazor

USKRSNE ČESTITKE

Što tražite Živoga među mrtvima? Nije ovdje, nego uskrsnu! (Lk 24,5-6)

Aleluja! Svim sestrama i onima do kojih naši *Odjeci* stignu, sretan i blagoslovljen Uskrs žele

sestre iz Paga

Gospodin moj i Bog moj, reče Toma u susretu s Uskrslim. Takav osobni susret s Uskrslim Gospodinom svakoj našoj sestri, zajednici i prijateljima, uz srdačan pozdrav žele

sestre s Poljuda, Split

Drage sestre u Kristu!

Svjetlo je znak kršćanske nade, a Uskrs nada budućega života. Radost uskrsnog otajstva neka ispunja vaše duše i srca na ovozemaljskim putovima. To vam žele

sestre iz Glonna

*Ženo, zašto plačeš?
Uzeli su moga Učitelja...
Marijo!
Učitelju!*

Drage sestre, sretan vam Uskrs!

Neka Uskrslu Krist blagoslovi i naše korizmene suze te i mi, kao i Marija Magdalena, čujemo kako nas zove po imenu, ispunja radošću i šalje u svijet da ga navijestimo – da svojim životom kličemo: Krist je živ! Dođite i vidite!

Uz molitve i srdačne pozdrave

vaše sestre iz Knina

U svjetlu Uskrsa otkrivamo da svemir ima srce, a njegovo je srce beskrajna ljubav, neizmjerena ljubav Boga koji se spustio, ušao u naš svijet žrtvom i uskrsnućem Isusa Krista. (kardinal Josip Bozanić)

Ovim mislima svima želimo obasjanost svjetlošću uskrsne noći koja će nas «natjerati» na iskorak i obrat – povratak u Očev dom! Od srca

vaše sestre iz Frankfurta

Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta. (Mt 28,20)

Neka to Kristovo obećanje i dalje odjekuje u Crkvi i u našim zajednicama koje u Njemu nalaze plodonosnu tajnu svoga života i izvor nade.

S tom nadom neka nam Kristovo Uskrsnuće bude blagdan radosti, svetkovina vjere i ljubavi, žele uz srdačne pozdrave

sestre iz Sigurate, Dubrovnik

Iskustvo praznoga groba i dar vjere vodi nas Uskrsnuću.

Svima neka bude blagoslovljen Uskrs i blagoslovljeno svako iskustvo koje nas oslobađa za susret s uskrsnim Kristom, našim Spasiteljem.

Iskreno žele

sestre s Jordanovca, Zagreb

Potraži danas anđela u svom grobu, u svojoj nutrini! Poslušaj ga kad ti govori! Okreni se kad uđe u tvoj život! Ne slušaj one koji te žele uvjeriti da nema ništa novo pod suncem! I za tebe postoji ono nevjerojatno, nepredvidivo čudo uskrsnuća. (A. G.)

Sretan i radostan Uskrs žele vam

vaše sestre iz Arbanasa, Zadar

Radost Vazmenog *aleluja* odjeknula i u našim srcima kako bismo, probuđene nadom novoga života, mogle dublje spoznati, istinskije zaživjeti i odgovornije svjedočiti smisao patnje i križa, smisao umiranja, na radost novoga rođenja.

Svim sestrama i čitateljima *Odjeka* sretan i blagoslovljen Uskrs žele vaše

sestre iz Kaštel Lukšića

Ako pak Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera vaša. Ali Krist uskrsnu od mrtvih, prvina usnulih! (1 Kor 15,14.20)

Da se o liturgijskom slavlju uskrsnoga otajstva u nama obnavlja milost Proslavljenoga Krista, želimo svim sestrama i prijateljima

sestre iz Sinja

Život i nada Uskrsnuloga bili nam na radosnije i usrdnije koračanje ovom zemljom i življenje svakog dana našeg života.

Sretan Uskrs svima žele

sestre iz Imotskog

Radost prvog Uskrsnog jutra nek bude radost svakog novog jutra!

Čestitke i pozdrav!

Sestre s Dobroga, Split

*Radost je ušla u svako srce
Isus je s nama pjevajmo svi.
Pružna nam ruke dođite k meni,
jer ja sam s vama s vama ću bit.*

U ovim mislima svim sestrama i svakoj napose sretan Uskrs uz obilje mira i prave radosti žele uz pozdrav

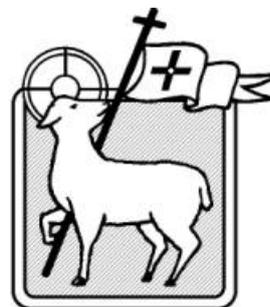
vaše sestre iz Trpnja

Obradovat će se srce vaše, i vaše vam radosti nitko ne će moći uzeti. (Iv 16,22)

Drage sestre!

Potaknute Isusovim riječima i u nadi da smo u molitvama zajedno, želimo vam sretan i blagoslovljen Uskrs.

Sestre s Lovreta, Split

NAŠI POKOJNICI

SESTRE NAŠE KONGREGACIJE

- s. M. Karmelita Sušelj**, živjela 97 godina, u Kongregaciji 75 godina preminula 20. prosinca 2006. u Brezju
- s. M. Erica Detfurth**, živjela 73 godine, u Kongregaciji 48 godina preminula 15. siječnja 2007. u Buenos Airesu
- s. M. Melita Rajh**, živjela 86 godina, u Kongregaciji 66 godina preminula 10. veljače 2007. u Gorici (Italija)
- s. M. Julitta Veselich**, živjela 92 godine, u Kongregaciji 77 godina preminula 14. veljače 2007. u Lemontu
- s. M. Angelika Vučić**, živjela 94 godine, u Kongregaciji 73 godine preminula 11. ožujka 2007. u Mostaru

RODITELJI I RODBINA SESTARA

- Terezija Bašić-Šurlin**, sestra s. Vesne, preminula 3. siječnja 2007. u 44. godini života
- Josip Plazonić**, otac s. Krune, preminuo 17. siječnja 2007., u 79. godini života
- Luka Šolić**, brat s. Edite, preminuo 2. veljače 2007., u 57. godini života
- Luca Piplović**, majka s. Ivke, preminula 16. veljače 2007., u 83. godini života
- Živko Čeko**, brat s. Željke, preminuo 18. veljače 2007., u 72. godini života
- Josip Vidić**, brat s. Ane, preminuo 18. ožujka 2007., u 76. godini života

MONS. FRANE FRANIĆ, NADBISKUP

U misno slavlje, prigodom sprovađa umirovljenoga splitskog nadbiskupa mons. Frane Franića, uveo je splitski nadbiskup Marin Barišić pročitavši riječi iz vlastoručne oporuke pokojnoga nadbiskupa Franića: "Molim svoje svećenike, redovnike, redovnice i vjernike i sve ljude i žene drugih vjera da mi oprostite ako sam nekoga možda i nesvjesno povrijedio. Ja opraštam svima sve i molim sve da mi oprostite sve".

"Mons. Frane Franić pripada onomu časnom naraštaju biskupa naše Crkve kojima nas je obdarila Providnost u teškom komunističkom razdoblju, u vremenu Drugoga vatikanskog sabora i u godinama neposredne postkoncilske obnove. Mi ih se s ponosom i sa zahvalnošću spominjemo jer su časno izvršili povjerenu im službu u Crkvi i hrvatskom narodu. Stoga u ovom sprovodnom slavlju zahvaljujemo Bogu za dar

nadbiskupa Frane Franića", kazao je predsjednik HBK zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić predvođeni, u srijedu 21. ožujka u konkatedrali Sv. Petra u Splitu, misu za pokojnoga nadbiskupa Franu Franića, koji je preminuo 17. ožujka u splitskoj bolnici "Firule" u 95. godini života, 71. svećeništva i 57. biskupstva.

Uz splitsko-makarskoga nadbiskupa Marina Barišića i vrhbosanskog nadbiskupa kardinala Vinka Puljića u koncelecijaciji je bilo 25 biskupa iz Hrvatske i inozemstva te više od 300 svećenika. Konkatedrala Sv. Petra bila je pretijesna za sve one koji su došli izraziti poštovanje nadbiskupu, koji je splitsko-makarskom nadbiskupijom upravljao 34 godine, od 1954. do 1988. godine. "Nepokolebljivoga pastira, neumornoga navjestitelja Evanđelja, odlučnoga branitelja katoličkog poklada vjere i čuvara crkvene discipline, predanoga provoditelja koncilskih smjernica i zauzetog profesora teologije nadbiskupa Franića pamtimo i kao vjernika molitelja, koji je dnevno postojano provodio sate u molitvi i razmatranju i koji se isticao svojom pobožnošću prema Blaženoj Djevici Mariji", kazao je kardinal Josip Bozanić u svojoj homiliji.

Nakon popričesne molitve prigodnu riječ zahvale uputio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, koji je prije svega, ukratko prikazao život i rad mons. Frane Franića u teškim komunističkim okolnostima, kazavši da je bio nepokolebljiv i čvrst u svojim načelima i nošen svojim biskupskim geslom "Pobjeda svetih". Bio je jasan i prepoznatljiv u svome načelu: ispovijedati i propovijedati sigurnu Crkvenu nauku u organskom zajedništvu vjere i morala s Rimskim prvosvećenikom.

"Za svoju Crkvu ste bili uvijek spremni život dati. Svima je bilo poznato u Domovini i inozemstvu Vaše Bogoljublje, čovjekoljublje i domoljublje jer ste svima bili primjer hrabrosti i spomenik kreposti. Koliko ste se samo radovali Hrvatskoj slobodi i našoj neovisnosti. Zato ste živjeli, trpjeli i molili. Zato ste i utkali potpuno sebe u XX. stoljeće života Crkve u Hrvata i našeg naroda koje će teško biti razumjeti bez Vašega imena, djela i osobe", rekao je nadbiskup Marin Barišić.

Mons. Franić pisac je više knjiga i stotina teoloških članaka, a nakon Drugoga vatikanskog sabora osobito se zauzimao za ekumenizam i dijalog s onima koji nisu njegovih uvjerenja. U razdoblju komunizma bio je fizički napadan, a zbog njegove odanosti Papi bila su sedam godina zatvorena splitska sjemeništa. "Oče nadbiskupe Frane, čast mi je bila kao studentu čuti s katedri u dvoranama rimskih sveučilišta tvoje ime", istaknuo je u svom oproštajnom govoru splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić izričući riječi zahvale u ime svih vjernika Splitsko-makarske Crkve. Zahvalivši liječnicima koji su kroz dugi niz godina pratili nadbiskupa Franića u njegovoj bolesti i starosti, medicinskim sestrama i bolničkom osoblju Kliničke bolnice Split na Firulama, sestrama Služavkama Malog Isusa, koje su ga pratile kroz gotovo 85 godina, svećenicima i časnim sestrama u konkatedralnoj sv. Petra te svima ostalima nadbiskup Barišić je zaključio svoj govor riječima: "Dragi oče nadbiskupe Frane, zadnji put sam Vas posjetio u bolnici dva dana prije smrti. Bili ste u snu i zadnje riječi ste mi rekli: Bit će dobro. Za Vas sigurno bit će bolje. Bit će bolji i pohvalniji sud nego onaj koji je o Vama za zlatni Vaš svećenički jubilej izrekao papa Ivan Pavao II. Bit će to spasenjski sud Gospodara života i povijesti koji će Vas zagrljajem primiti: Slugo dobri, bio si do kraja vjeran, uđi u veselje Pobjede svetih, svetoga Dujma i blaženoga Alojzija Stepinca, u slavu raspetoga i uskrsloga Sina, u radost Gospodara svoga".

Od biskupa Stepinčevih vremena oprostio se i kardinal Vinko Puljić, u ime Biskupske konferencije BiH i svih vjernika BiH, izrazivši zahvalnost na njegovoj osjetljivosti za patnje i potrebe Crkve u BiH te istaknuvši da katolici ne smiju nikad zaboraviti takvoga velikana srca i duha. U ime društvenih vlasti riječ zahvalnosti blagopokojnom nadbiskupu i iskrene sućuti rodbini uputio je splitski gradonačelnik Zvonimir Puljić. U ime redovnika i redovničkih zajednica provincijal dr. fra Željko Tolić. U ime laika i katoličkih udruga Nenad Mladineo, a u ime rodbine nećak Filip Tadin.

U povodu smrti nadbiskupa Franića prigodnu poruku uputio je Sveti Otac Benedikt XVI. preko kardinala Tarcisia Bertonea, državnog tajnika, u kojem je podsjetio na revnost kojom je nadbiskup služio Božjemu narodu u posebno teškim vremenima. Dio poruke pročitao je generalni vikar mons. Ivan Čubelić.

Sprovodnomu su slavlju, koje su svojom pjesmom pratili bogoslovi i šest župnih zborova pod ravnanjem mo don Šime Marovića, nazočili i brojni predstavnici gradskih i županijskih vlasti na čelu sa županom Splitsko-dalmatinske županije Antom Sanaderom te brojni vjernički puk.

Nadbiskup i metropolit Franić pokopan je u kripti konkatedrale Sv. Petra, jedinoj crkvi koju je uspio izgraditi u razdoblju komunizma. Sprovodne obrede predvodio je nadbiskup Barišić.

Preuzeto: IKA, 22. ožujka 2007.

Uz preminuće nadbiskupa Frane Franića, ordinariju mons. Marinu Barišiću, u ime naše zajednice provincijalna predstojnica s. Klara Šimunović je uputila sućut:

Preuzvišeni oče Nadbiskupe!

Uz prijelaz dragog nam nadbiskupa Frane Franića iz ovozemnoga u vječni život s Vama osobno i s cijelom našom mjesnom Crkvom dijelimo iskreno suosjećanje.

Za vrijeme svoje dugogodišnje pastirske službe nadbiskup Franić predvodio je brojna uvođenja u redovnički život i zavjetovanja sestara u našem provincijalnom središtu na

Lovretu. S njegovim blagoslovom sestre su preuzimale i prve službe u župnom apostolatu. Cijenio je prisutnost sestara, brižno je pratio i poticao naše djelovanje na svim područjima. Čvrstoćom vjere, jasnoćom evanđeoskoga nauka i nepokolebivom pripadnosti Crkvi uvijek nam je davao svjedočanstvo hrabroga i neustrašivoga pastira. Osobito smo mu zahvalne za molitvenu podršku kojom nas je pratio do kraja života.

Vjerujemo da će sav njegov trud i nastojanje u odvažnom naviještanju evanđelja i učvršćivanju svih nas u vjeri uroditi obilatim plodom i za buduće naraštaje u našoj Nadbiskupiji.

Neka mu milosrdni Gospodin udijeli vječni pokoj!

Uz izraze poštovanja u ime školskih sestara franjevnika

s. Klara Šimunović, provinc. predstojnica

JOSIP PLAZONIĆ

otac s. Krune

U srijedu ujutro, 17. siječnja, prestalo je kucati srce moga dragog i plemenitog oca. Rođen je 8. rujna 1928. godine od majke Marte i oca Stjepana. S nepune dvije godine ostaje bez majke sa starijom sestrom.

U 59 godina zajedničkoga života sa svojom suprugom Jelom Bog ih je obdario s petero djece. Svoju ulogu supruga i oca vršio je odgovorno i vjerno. Bio je zaista brižan, nježan i dobri otac. Živio je za svoju obitelj, unučad i praunučad. Njemu nikada ništa nije bilo teško, nije poznavao riječi *ne znam, ne mogu i ne ću*. Njegov životni moto bio je „Ora et labora!“ Svaki dan i svaki posao započinjao je i završavao s molitvom. Posebnu pobožnost imao je prema Majci Božjoj i sv. Josipu.

Izuzetno istančan osjećaj imao je za siromašne putnike i prolaznike. U doslovnom smislu riječi izvršavao je onu poznatu izreku: Nek ne zna ljevica što čini desnica.

Život ga nije štedio. Od ranog djetinjstva ostaje bez majke a kasnije, dosta rano, i bez oca. Strpljivo je nosio i sva druga životna iskušenja.

U Domovinskom ratu mora napustiti svoj voljeni Vinalić, izdržati zatvor u Kninu, pa boravak prognanika u Splitu, uvijek u razmišljanju i čežnji za povratkom. Iako je sve bilo uništeno, on se ne predaje. Sretan da se može vratiti doma, polako sve obnavlja vlastitim naporima. Radio je do iznemoglosti.

Izrazito samozatajan, nikad se nije žalio, stalno je planirao što još treba napraviti. Uvijek spreman za pomoć kad god je komu trebala. Mnogi će ga pamtit i kao izuzetno uslužna čovjeka. Nikad nikome nije ostao dužan, a mnogim dužnicima oprostio je dug. Jednom riječju, bio je čovjek za druge. Njegov brzi odlazak iznenadio je i ražalostio mnoge.

Istrošio se kao svijeća. Gotovo do zadnjeg dana bio je aktivan. Mislio je na sve i svakoga, na sebe najmanje. Zadnja dva tjedna pružena mu je liječnička pomoć na Plućnom odjelu u Splitu. Na ovozemaljskom putu nije se znao odmarati, neka otpočine od truda svojih.

Dragi oče, hvala ti za primjer kršćanskog življenja, samozataje i altruizma.

Vama, drage sestre i prijatelji, u ime moje obitelji i u svoje osobno ime izražavam veliko hvala što ste došle ispratiti našeg dragog oca na njegovu zadnje počivalište.

Hvala i onima koji su nam izrazili sućut bilo pismeno, usmeno i brzoglasom te u svojim molitvama bili s nama u našoj boli.

Posebno izražavam zahvalnost zajednici mojih sestara u Kaštel Lukšiću za suosjećanje i mogućnost svakodnevnog odlaska ocu u bolnicu.

Svog dragog oca i dalje toplo preporučam u vaše molitve.

Zahvalna s. Kruna Plazonić

LUCA PIPLOVIĆ

majka s. Ivke

Luca je s mužem Antom na svijet dala i odgojila tri sina i jednu kćer – našu s. Ivku. Sinovi su sa svojim obiteljima napustili zavičajno Brštanovo, a Iva – naša s. Ivka već prije bila je članica naše zajednice. Nakon Antine smrti Luca je živjela u obitelji sina Ante u Kaštelima. Tek potkraj života došla je u Dom za starije i nemoćne osobe na Lovretu. Sinovi su je redovito i brižno posjećivali.

Već ionako krhka od tereta godina iz dana u dan postajala je još krhkija. Poštujući izbor i misijski rad naše s. Ivke, koja je gotovo dva desetljeća na misijskoj njivi u Kongu, te ljubaznost i krotkost njezine majke Luce uvijek smo je s posebnom blagonaklonošću susretale u hodnicima Doma. Uspostavljale smo s njom razgovor koji je redovito svršavao s njezinom i našom s. Ivkom.

Luca je preminula u 83. godini života u petak 16. veljače, a pokopana drugi dan na groblju u Brštanovu. Izraze poštovanja prema pokojnici, kao i prema našoj s. Ivki u dalekom Kongu, zajednica je pokazala i učešćem brojnih sestara na sprovodu. Došle su sestre sa svih strana. Dan je bio oblačan. Čak je i neko vrijeme rosilo, a mi smo u tim kapima nazrele tihe suze s. Ivke s druge strane ekvatora.

Draga naša s. Ivka, s Tobom smo!

s. Berhmana Nazor

Zahvale

Čovječja dobrota poput cvjetnog mirisa privlači k sebi ljude različitih dobi i različitih uzrasta. Nenadani rastanak s dobrim ljudima, a nadasve našim životvornim majkama, okupi ljude različitih zvanja i zanimanja u suosjećanju s bolju najbliže rodbine.

Osobno u svoje ime, u ime cijele moje rodbine i obitelji Bašić-Šurlin, izražavam iskrenu zahvalnost sestrama moje Provincije, koje su meni i rodbini izrazile sućut prigodom nenadane smrti naše drage Tereze. Ujedno zahvaljujem svima koji su svojim molitvama i prisutnošću u sprovodnim obredima i sv. misi podijelili s nama bol ovozemaljskoga rastanka.

s. Vesna Lapenda

Drage sestre!

Dirnuta sam Vašom pažnjom koju ste iskazale meni i mojoj obitelji u trenucima ovozemnoga rastanka s mojim bratom Lukom.

Hvala svima koje ste svojom prisutnošću uzveličale njegov posljednji ispraćaj sudjelujući u sprovodnim obredima i misnom slavlju. Hvala svima koje ste mi izrazile svoja suosjećanja putem telefona ili pismeno, kao i onim sestrama koje su u tajnosti duše sa mnom suosjećale.

Iskreno hvala našem o. župniku fra Jozi Grgiću, bivšim živućim župnicima i ostalim svećenicima franjevcima.

Hvala svima koji su nam u trenucima naše boli i tuge na bilo koji način izrazili tople riječi utjehe i suosjećanja.

Uskrsli Krist blagoslovio i naplatio Vašu ljubav!

Mome bratu želim pokoj u Kristovoj ljubavi i nježnosti.

Vaša zahvalna s. Edita Šolić

IZ ŽIVOTA NAŠE KONGREGACIJE

IZ GENERALNE KUĆE

Drage sestre!

Kao i vi, koje živite na sjevernoj polutki, i mi strpljivo iščekujemo dolazak proljeća, a ono se uvijek preklapa s vremenom korizme i uskrsnuća našega Spasitelja. To je vrijeme nade, novoga života, ispunjenja obećanog spasenja.

U listopadu su dvije novakinje tršćanske provincije, ovdje u Grottaferrati, započele drugu godinu novicijata. Nastavljaju rast u milosti i znanju. Molimo vas, molite za njih i za sve novakinje, postulatkkinje i kandidatkinje u našoj Kongregaciji.

U studenom smo ugostile s. Adelinu Cuttier, bivšu vrhovnu savjetnicu i njezinu sestru iz Paraguaya, te s. Alešu Stritar i njezinu mamu iz Ljubljane. Sve su bile vrlo zadovoljne našom gostoljubivošću.

S. Aleša je za vrijeme svoga poduljeg boravka među nama dovela u red naša računala, sređivala programe i tehnički uredila šematizam Kongregacije. S njom smo provele mnoge lijepo trenutke rekreacije. Zahvalne smo joj za predanost, radost i za sve što je za nas učinila. Zahvalne smo njezinoj Provinciji što nam ju je "posudila".

U studenome se vrhovna predstojnica s. Natalija vratila iz službenog pohoda sestrama Bosansko-hrvatske provincije. Sada je u službenom pohodu Splitskoj provinciji. Preporučujemo u vaše molitve nju i sestre te provincije.

U studenome je s. Sandra Zorko sudjelovala u radu dvodnevnog skupa o temi: *Pravda, mir i sve stvoreno*. Ona je jedna od članica *Udruge članova generalnih kuća* za engleski jezik.

U siječnju se vratila s. Gregoria Susnik. Bila je na godišnjem odmoru kod svojih u Argentini i u posjetu sestrama u dvjema južnoameričkim provincijama. U južnoj Americi je bilo ljeto i velika vrućina pa se obradovala svježini koju je zatekla u Italiji.

S. Aleksandra Kuri i s. Gabrijela Koncilja bile su u Gorici na sprovodu pokojne s. Melite Rajh. Posjetile su sestre u svojim provincijama i provele nekoliko dana svaka sa svojom majkom.

Prigodom obilježavanja 800. obljetnice rođenja sv. Elizabete Ugarske, na *Antonianumu* je 23. veljače održan studijski dan posvećen toj velikoj ženi, franjevačkoj trećoredici. Među sudionicima skupa bila je nazočna naša s. Natalija sa svojim Vijećem.

U tijeku je priprava za susret odgojiteljica Kongregacije koji će se održati ovoga ljeta u Asizu, te rad na pregledu Konstitucija.

Već sada dijelimo s vama radost Uskrsa želeći svima mir i vedrinu.

s. M. Sandra Zorko

IZ RIMSKE REGIJE

Drage sestre!

Svima vam je poznato da Regija ima malo zajednica i malo sestara, te da su nam djelatnosti različite. U zajednici na Piazza Caprera, zbog povećanog prolaza gostiju u kući za odmor, posla je više, a broj sestara je isti. Tome još dodajmo da je s. Agneze Viti, zbog frakture kuka, već dva mjeseca nepokretna u postelji.

Sestrama u Pesaru ne manjka iznenađenja, kako u nadbiskupskoj kuriji, tako i u državnoj školi među mladima. Unatoč tome, ne manjka im zalaganja i oduševljenja u teškom, ali i vrlo zahvalnom radu s mladima u školi.

U složenoj zajednici na Farnesini postoji čitav niz različitih zaduženja: jedne rade u domaćinstvu, druge među bolesnicima u bolnici, treće opet studiraju, a četvrte poučavaju u osnovnoj školi i vrtiću. Kad gledamo našu školu *Presvetoga Srca*, iznenadimo se izgledom dvorana, napose u vrijeme pripreme za Božić, za poklade i za Uskrs. Zapaža se velika kreativnost sestara, dobro poznavanje dječje psihologije i umijeće kojim uspijevaju zainteresirati djecu za sve što je lijepo i dobro. Dječje jaslice u vrtiću bile su privlačne. Roditelji učenika stajali su pred njima s udivljenjem.

U osnovnoj školi potrebno je istaknuti zauzimanje učenika petog razreda na području kulture. Naime, od 1969. godine polaznici petog razreda objavljuju školske novine. Na početku su se zvale: *Djeca 2000*. Sada se zovu: *Djeca Presvetog Srca*. Ovogodišnji učenici petog razreda, predvođeni njihovom učiteljicom s. Lidijom, izdali su novine prije božićnih blagdana i prodavali ih roditeljima koji su dolazili na priredbe pojedinih razreda. Cilj objavljivanja školskih novina je prikazati život unutar škole. Dobit od prodaje novina namijenjena je siromašnoj djeci u rumunjskom gradu Craiova. U izdavanju novina sudjeluju svi učenici škole Presvetog Srca, a uređuju ih učenici petog razreda i vrlo su međusobno složni. Pišu o događajima u školi: blagdani, školski izleti, njihove male dogodovštine, najljepše uspomene, a i viceve koje oni sami izmišljaju. Novine izlaze u svečanom ruhu, ukrašene su slikama, a sponzoriraju ih različite tvrtke.

Dok obavljamo različite djelatnosti u Regiji, ne zanemarujemo ni duhovni život. U duhovnim obnovama p. Stjepan Bolkovac detaljno nam je protumačio encikliku sv. Oca Benedikta XVI. *Bog je ljubav* i naše Pravilo. Na mjesečnim odgojnim sastancima zajednički analiziramo naše Konstitucije i Odredbe, kako nam je predložilo Vrhovno vijeće.

Uoči blagdana Prikazanja Gospodinova, 1. veljače t. g., u zajednici na Farnesini s. Fidéli Naweza Bisimwa obnovila je zavjete u ruke vrhovne predstojnice s. M. Natalije Palac. Kao svjedoci bile su vrhovna zamjenica s. M. Aleksandra Kuri i predstojnica zajednice na Farnesini s. M. Chiara Ištuk.

Ove godine u Regiji ćemo slaviti 50. obljetnicu redovničkoga života s. Maksencije Marić, s. Albine Tonih i s. Roze Potočnik. Slavlje će biti 9. rujna na Farnesini. Sestre slavljenice pratimo svojom molitvom.

Svim sestrama Kongregacije sestrinski pozdrav i radost Uskrsloga!

s. M. Celina Sarić

IZ MARIBORSKE PROVINCIJE

U drugoj polovici lipnja 2007. godine zasjedat će redoviti radni i izborni Provincijalni kapitul. Za taj smo se događaj počele pripremati već jesenas izborom zastupnica i molitvom za blagoslov Kapitula, kako bismo spoznale i učinile ono što Bog od nas očekuje. Sagledat ćemo proteklo šestogodište u Provinciji, razmotriti sadašnje stanje i napraviti plan za budućnost. Pri tome ćemo se oslanjati na Zaključni dokument vrhovnog kapitula 2005.

U obnovljenoj kući matici u Mariboru život je vrlo dinamičan. Spomenut ću samo dva događaja. Dana 8. listopada 2006. godine slavili smo sv. misu, a zatim u ugodnom druženju susrele smo se s našim suradnicima i dobročiniteljima kuće. Vrlo svečano smo proslavile svetkovinu Bezgrješne, zaštitnicu naše crkve. Istoga dana smo proslavile i Dan Provincije.

Počekom studenoga prošle godine posljednje tri sestre iz Niša su se preselile u zajednicu u Zemunu. Zbog starosti i bolesti sestara morale smo ujediniti te dvije podružnice u Srbiji. Sestre su u Nišu djelovale od 1935. godine najprije kao odgojiteljice djece i mladih, a nakon II. svjetskog rata kao bolničarke u državnoj bolnici. Bogu hvala što su sestre više od 70 godina mogle biti svjedocima Božje prisutnosti među većinskim pravoslavnim stanovništvom.

Godišnji susret kućnih predstojnica s Provincijalnim vijećem bio je 10. i 11. studenoga u Repnjama. Poseban ton susretu dao je pomoćni koparski biskup dr. Jurij Bizjak svojim izlaganjem: *Predstojnička služba i poslušnost u Svetom pismu*. Osim toga, radile smo na tekućim pitanjima. Kućnim predstojnicama su dane upute kako će u svojim zajednicama raditi na pregledu Konstitucija i Odredaba. Susreti ovakve vrste obogaćuju nas i međusobno zbližavaju.

Sestre koje rade u pastoralu djece i mladih imaju svoje redovite susrete. Jedan od plodova njihova rada je knjižica: *Odgojni plan rada s djecom i s mladima od 2006. do 2009.*

Prošle jeseni smo počele s izdavanjem listića: *Mir s tobom*. Namijenjen je našoj rodbini, prijateljima, znancima, suradnicima i dobročiniteljima. Izlazi povremeno.

Krajem veljače uvelike smo se obradovale dugo očekivanom prvom izdanju *Ljetopisa kuće matice u Mariboru*. Od oskudne arhivske građe, koja je u vrijeme progona sestara iz kuće matice uglavnom uništena, sestre su uspjele spasiti *Ljetopis kuće matice* koji govori o životu sestara od dolaska u Maribor do početka II. svjetskog rata 1941. godine. Riječ je o vrlo dragocjenom štivu koje nam otkriva naše korijene. Zahvalne smo sestrama što su godinama vjerno bilježile događanja u Zajednici i što su taj dragulj predale u baštinu budućim naraštajima.

Slovenska franjevačka konferencija, u kojoj sudjeluju i naše sestre, priprema i koordinira razne inicijative povodom obilježavanja 800. obljetnice Pravila sv. Franje i rođenja sv. Elizabete Ugarske (pučke misije na radiju 2009., hodočašća, molitvene susrete za djecu, članke u vjerskom tisku, tečaj franjevačke duhovnosti i drugo).

Preporučujemo u vaše molitve naš Provincijalni kapitul i srdačno vas pozdravljamo želeći vam blagoslovljenu korizmu i sretan Uskrs!

s. M. Mira Rožanc

IZ SPLITSKE PROVINCIJE

Tekuću radnu godinu, prema Provincijskom planu, posvećujemo produblivanju teme *Moliti sa sv. Franjom*. Temu produbljujemo kroz mjesečne duhovne obnove i odgojno-obrazovne sastanke te godišnje duhovne vježbe.

Prema prijedlogu Vrhovnoga vijeća tijekom ove godine radimo na temeljitom pregledu naših Konstitucija i Odredaba. Kako bi se u rad uključile sve sestre, uz svaki turnus duhovnih vježba dan i pol zajednički radimo na cjelokupnom materijalu koji je dostavilo Vrhovno vijeće. Ovaj rad animiraju sestre članice provincijskog Vijeća za duhovnost i liturgiju te Vijeća za odgoj.

Dana 9. prosinca 2006. godine u provincijalnom središtu održan je sastanak provincijalne predstojnice s kućnim predstojnicama na temu *Neke specifičnosti franjevačkoga poslanja*. Predstojnice su posvijestile vlastitu odgovornost za život pojedine zajednice. Potaknute su da svoju dužnost vrše u franjevačkom duhu prema našem zakonodavstvu.

Dana 5. siječnja 2007. godine u našem samostanu u Sinju upriličen je cjelodnevni susret svih naših sestara katehistkinja, voditeljica liturgijskoga pjevanja i sakristanka na temu *Liturgija kao svečanost života*. Posvješćujući potrebu pripreme za slavlja u svakodnevnom životu uočena je i istaknuta potreba temeljite pripreme za liturgijska slavlja kako bi nam ona postala *svečanost redovničkoga života*. Bogato osmišljen dan poticaj je da se nastave ovakva i slična okupljanja i zajednički rad sestara pojedinih apostolskih djelatnosti.

U nedjelju 7. siječnja 2007. godine svečano je otvoren i blagoslovljen dječji vrtić u našem novom samostanu u Arbanasima u Zadru. Vrtić je blagoslovio nadbiskup zadarski mons. Ivan Prenda. Nazočno je bilo više svećenika iz Zadra, naše sestre i sestre drugih redovničkih zajednica koje djeluju u dječjim vrtićima. Ovom događaju nazočili su i predstavnici grada Zadra. Okupili su se i roditelji s djecom koja će pohađati vrtić, te brojni mještani Arbanasa. Na početku je župnik župe Gospe Loretske don Josip Bunić izrazio radost što se na području župe otvara jedan vjerski dječji vrtić. Zatim se nazočnima prigodnom riječi obratila provincijalna predstojnica s. Klara Šimunović i zamolila nadbiskupa da blagoslovi prostor vrtića, djecu, roditelje i sve nazočne. U prigodnoj homiliji nadbiskup je izrazio zadovoljstvo i radost zbog ovoga zdanja i čina u njegovoj nadbiskupiji. Riječ zahvale svima koji su doprinijeli da vrtić može započeti radom izrazila je voditeljica vrtića s. Sanja Stojić. Zatim je slijedio obilazak i blagoslov svih prostorija vrtića, a potom zajedničko blagovanje i druženje u istim prostorijama. Obred blagoslova i zajedništva obogatio je, skladnom izvedbom nekoliko pjesama, župni dječji zbor *Dominik Savio* pod vodstvom naše s. Antonije Jurić.

U pripremi smo za službeni pohod vrhovne predstojnice našoj Provinciji. Od sredine korizme i uskrsno vrijeme s. Natalija Palac provest će u našim zajednicama. Radujemo se osobnom susretu sa s. Natalijom i zajedničkim druženjima sestara tom prigodom.

s. Marija Petra

IZ LEMONTSKE PROVINCIJE

Od posljednjeg javljanja, u našoj provinciji puno toga se dogodilo. Svetkovinu Krista Kralja proslavile smo svečanom liturgijom i sestričkim druženjem.

Dana 4. prosinca u Cog Hill-u smo imale tradicionalnu božićnu večeru. Za to vrijeme slušale smo prelijepu zvuku harfe u izvođenju jednog glazbenika. Nakon večere pjevale smo naše tradicionalne božićne pjesme. Sve smo bile vrlo radosne.

Tjedan dana prije Božića još jednom su nam došle s. Kata Karadža i s. Ivanka Mihaljević, sestre Bosansko-hrvatske provincije. Božićne praznike na Sveučilištu sv. Bonaventure provele su među nama. Svojom su nas prisutnošću osvježile.

U predvečerje Božića okupile smo se u dnevnoj sobi gdje smo jedna drugoj čestitale Božić i izmijenile darove. Lijepo nam je bilo biti zajedno prije polnočke. Na svetkovinu Bogojavljenja blagoslovile smo našu kuću i opet razmijenile darove.

U trojedni posjet, 29. siječnja t. g., stigle su nam s. Celina Vidak i s. Željka Dramac, provincijalka i tajnica iz Sarajeva. Kroz to vrijeme, osim susreta sa sestrama njihove provincije: s. Anom, s. Ines, s. Katom i s. Ivankom, susrele su se i sa sestrama Mostarske provincije u Chicagu. Sa s. David bile su i u Cleveland-u. Posjetile su sestre u našim zajednicama u St. Joseph Infirmary i u Marian Hall-u. Lijepo nam je bilo s njima. Susreti sa sestrama drugih provincija, različitih kultura, uvijek su povoljna prilika za međusobno obogaćenje.

Naši pridruženi članovi, na susretu u veljači, upoznavali su s. Margaretu Pucher i povijest naše Kongregacije. U ožujku će se ponovno susresti na križnom putu, a u travnju na duhovnim vježbama, nakon kojih će položiti obećanja.

Uršulinka s. Lynn Jarell, stručnjak za crkveno pravo, 17. i 18. veljače, govorila nam je o zavjetu djevičanstva kao pozivu na raspoloživost služenja Bogu i bližnjima.

Dana 14. veljače umrla je naša s. Julitta Veselic, rodnom iz Kansas City-a. Bila je vrlo ljubazna, velikodušna i ponizna. Veći dio svog života provela je predano služeći u domaćinstvima naših samostana. Rado je i za sve molila. Počivala u miru Božjemu!

Ovogodišnju nagradu za životno djelo primit će s. Paula Nasenbeny. Nagradu dodjeljuje Mt. Assisi Academy za promicanje franjevačkih vrednota. S. Paula je sve svoje sposobnosti i darove stavila u službu Bogu i bližnjima. Služila je i još uvijek vjerno služi. I za primjer je drugima. Bog te blagoslovio, s. Paula, zbog svega što si učinila i što činiš!

U ove korizmene dane slijedimo Krista patnika, da s njime Uskrslim i mi ustanemo na život.

s. M. Jimine Alviani

IZ MOSTARSKE PROVINCIJE

Drage sestre! Vrijeme od našega zadnjeg javljanja u *Kongregacijskom listu* proteklo je ponajviše u znaku nesvakidašnjih susreta.

Svetkovinu Krista Kralja proslavile smo u samostanu sestara u Bijelome Polju. Tom prigodom pohodio nas je vrhbosanski nadbiskup, *mons. Vinko kardinal Puljić* u pratnji svog osobnog tajnika *vlč. Josipa Tadića* te predvodio euharistijsko slavlje. Kardinal je

izrazio svoje zadovoljstvo što je mogao biti s nama i podijeliti radost ove velike svetkovine za našu Provinciju i cijelu Družbu. Na ovaj dan, prije 12 godina, papa Ivan Pavao II. imenovao je mons. Vinka Puljića kardinalom pa je i tu radost podijelio s nama.

U siječnju 2007. pohodio nas je novi kölnski pomoćni biskup *Heiner Koch* i đakon *Hans-Gerd Greveling*. U pratnji provincijske predstojnice s. Jelenke Puljić i s. Vinke Bešlić kao prevoditeljice, posjetili su provincijsku kuću, samostan sestara u Bijelome Polju, te samostan sestara u Mostaru gdje su odsjeli i slavili sv. Misu. Posjetili su i Franjevački samostan te mjesnog biskupa *msgr. dr. Ratka Perića*. Upoznavajući pojedine zajednice Biskup se živo zanimao za život i djelovanje sestara na našem području. Ovo je bio njegov prvi pastirski posjet jednoj redovničkoj zajednici, a svoju želju da nas posjeti izrazio je još u rujnu 2006. kada se u Düsseldorfu prvi put susreo s našom provincijskom predstojnicom s. Jelenkom Puljić. Svoju pastirsku brigu iskazao je ohrabrujući nas u vjeri. To je posebice bilo vidljivo pri njegovu susretu s bolesnim sestrama u samostanu sestara u Mostaru gdje je svaku sestru napose blagoslovio i molio za nju. U kapelici sestarskoga samostana u Mostaru predvodio je i euharistijsko slavlje.

Na blagdan Svijećnice euharistijskim slavljem koje je predvodio mjesni biskup *msgr. dr. Ratko Perić* u mostarskoj katedrali Majke Crkve proslavljen je XI. dan posvećenoga života. Sudjelovao je veliki broj redovnika i redovnica mostarsko-duvanjske i trebinjsko-mrkanske biskupije. Uoči blagdana Svijećnice, mjesni biskup *msgr. dr. Ratko Perić* pohodio je zajednicu sestra u Međugorju i u samostanskoj kapelici predvodio euharistijsko slavlje.

U našoj smo se Provinciji za ovaj dan pripremale molitvom devetnice za duhovna zvanja. Na intenzivniju molitvu za Bogu posvećene osobe pozvala nas je i potakla naša provincijska predstojnica. Nova duhovna zvanja, kao i naše odgajanje preporučamo i u vaše molitve. Također preporučamo i sve naše bolesne sestre.

Do ponovnog javljanja želim svim sestrama diljem Kongregacije milosno vrijeme korizme i radosno uskrsno vrijeme.

s. M. Zdenka Petrović

IZ ARGENTINSKE PROVINCIJE

Naša Argentinsko-urugvajaska provincija sve sestrinski pozdravlja želeći svakoj pojedinoj mir i dobro! Neka svjetlo Uskrsloga ostane u našim zajednicama, prosvijetli naša srca, ispuni ih radošću da uzmognemo biti njegovim svjedocima. Sretan Uskrs!

Evo nekoliko vijesti koje želimo s vama podijeliti.

Odlazak s. M. Erike Detfurt. Dana 15. siječnja u 4 sata ujutro naša je susestra bila spremna poći na *svadbu Jaganjčevu*. Vedro je otputovala ususret *Dobrom Ocu*, kako ga je običavala zvati. I sama je imala dobro srce. Uz nju je tu noć probdjela provincijalna predstojnica s. Natalia, njezina novicijatska kolegica. Život – dar – sjećanja... sve je to jedna te ista stvarnost koju se ne može dijeliti. Vjerujemo da je prispjela u nebo, noseći *snoplje svoje*, kao žrtveni dar vlastitog posvećenja. Sestra smrt došla je u pravi trenutak. Nekoliko sati

prije smrti posjetio ju je njezin ispovjednik, čijem se dolasku toliko obradovala da se na njezinu licu pojavio široki osmijeh, koji je više nije napustio. Još jednom joj je Dobri Otac pokazao svoje milosrđe preko njezina ispovjednika. Hvaljen budi Gospodine za očitovanje tvoje ljubavi i milosrđa! Znala je reći: *Ne bojim se smrti, samo mi je žao što samog ostavljam Henrika, mog jedinog brata*. Potpuno je živjela za druge, stoga je možemo nazvati *ženom utjehe*, jer gdje god bi naišla na patnju, nosila je utjehu. *Gospodin je moja svjetlost, moj život i moje spasenje. Kome da idem?* Riječi ove pjesme, koje su joj bile pri srcu, obistinile su se u osvit dana koji za nju više nema kraja, kad je otišla svome Stvoritelju vječno pjevati hvale. Hvala Ti, s. Erika, za svjedočanstvo života! Moli za svoju dragu provinciju Sv. Josipa.

Obljetnice. U provincijalnoj kući proslavile smo obljetnice redovničkog života naših sestara: s. Rafaele i s. Kamile (60), s. Cecilije, s. Nile i s. Felicite (50) i s. Saviane (25). Euharistijskom slavlju je predsjedao nadbiskup iz Rosaria. Naše su slavljenice bile okružene svojom rodbinom, prijateljima i susestrama iz raznih naših zajednica. Doživjele smo radost i ljepotu zajedništva. Čestitke su stizale iz svih zajednica naše provincije i iz generalne kuće. Stigao je i blagoslov Svetoga Oca. Svima srdačno zahvaljujemo za molitve i blizinu.

Visoke temperature. Čujemo da na drugoj polutki imate jezivu zimu, pa vas molimo da nam je na trenutak pošaljete, jer je kod nas temperatura dostigla 40°C. U takvim se uvjetima pripremamo za početak nove školske godine, s velikim poletom, unatoč preprekama i strahovima koji proizlaze iz novog zakona o školstvu. Argentinska biskupska konferencija pozvala je roditelje na aktivno sudjelovanje u tečajevima gdje mogu naučiti kako svojoj djeci posredovati cjeloviti odgoj za vrednote i kreposti. Isusu Učitelju preporučujemo naše učitelje i sve odgojne zajednice.

IZ BOSANSKO-HRVATSKE PROVINCIJE

Drage sestre!

Iako je prošlo tek nešto više od dva mjeseca od našega prethodnog javljanja, život u našoj Provinciji je bio prilično intenzivan. Božić nam je bio radostan. U Sarajevu je bilo čak i snijega. Naime, neuobičajeno blaga zima bez snijega, osim na planinama, je vrlo neobična klima za Bosnu.

Na sam Božić posjetio nas je naš kardinal Vinko Puljić, a prvoga tjedna u siječnju posjetio nas je i apostolski nuncij Alessandro D'Errico.

Od 28. prosinca do 1. siječnja 2007. godine grad Zagreb i Zagrebačka nadbiskupija bili su domaćini europskoga susreta mladih *Hodočašće povjerenja na zemlji*, koji je organizirala ekumenska zajednica iz Taizéa. Naše sestre juniorke i novakinje su sudjelovale u programu, a zajednice u Kloštru Ivaniću i u Zagrebu ugostile su mlade iz različitih zemalja.

Siječanj i veljača su bili ispunjeni različitim seminarima i susretima. Sestre katehistkinje su se okupile u Zagrebu na tradicionalnoj zimskoj katehetskoj školi na temu: Hrvatski jezik - vjeronauk - povijest - mogućnosti provedbe HNOS-a (Hrvatski nacionalni obrazovni

standard). U Zagrebu je za sestre iz Provincijalne uprave i pomoćnih službi upriličen seminar nenasilne komunikacije na temu: *Bogatstvo različitosti je snaga zajedništva*. Sestre kuharice su se okupile u Bugojnu na seminaru o zdravoj prehrani.

Krajem siječnja u našoj kući u Livnu na seminaru su se okupile kandidatice naših triju provincija hrvatskog govornog područja.

U siječnju smo započele cjelodnevne duhovne obnove po regijama na kojima zajednički radimo na pregledu Konstitucija i Odredaba. Ovi susreti su prigoda da samokritički promišljamo svoj osobni i zajednički život, a to je preduvjet svake obnove.

Početkom siječnja provincijalna predstojnica s. Celina Vidak započela je redovitu vizitaciju koja je još u tijeku. Ove godine susrest će se sa svim sestrama pojedinačno, a završiti zajedničkim susretom u svakoj zajednici na kojemu će se osvrnuti na *Pismo vrhovne predstojnice* nakon kanonske vizitacije u našoj Provinciji.

Od 29. siječnja do 16. veljače s. Celina, provincijalna predstojnica boravila je među sestrama sjevernoameričke Provincije Sv. Franje Asiškog u Lemontu, SAD. S obzirom da su naše s. Ana Jeleč i s. Ines Vujica privremeno u spomenutoj provinciji, s. Celina se odazvala na poziv s. Patricie Kolenda da posjeti njihovu zajednicu. Bila je to prigoda za posjet s. Ivanki Mihaljević i s. Kati Karadža koje su na postdiplomskom studiju na Franjevačkom institutu Sveučilišta Sv. Bonaventure u Allegany-ju. Imala sam sreću pratiti provincijalnu predstojnicu na ovom putovanju. Žao mi je što mi prostor ne dopušta opisati zanimljivo i dragocjeno iskustvo u zajednici sestara u Lemontu. Već od prvoga dana osjećale smo se kao kod kuće, među svojim. Drukčiji prostor, životni ambijent, jezik... ništa nas nije činilo strankinjama. Sestre nisu skrivale radost zbog našega dolaska i doživljaja sestrinstva i suradnje koju međusobno gaje naše dvije provincije.

Početak je mjeseca ožujka. Priroda se budi i svakodnevno nas dariva novim bojama. Život klija, probija se. Iz tame u svjetlo. Iz zemlje prema nebu. Sve postaje novo.

Približavajući se Uskrsu, molimo da Gospodin uskrsne u nama. Da obnovi naš pogled... Da sve učini novim! Sretan vam Uskrs!

Sestre Bosansko-hrvatske provincije

s. M. Željka Dramac

IZ AUSTRIJSKO-KORUŠKE PROVINCIJE

Lijep pozdrav iz Koruške!

U prosincu i siječnju kod nas je vrijeme bilo tako da se nije znalo jel' zima ili proljeće. Propupali su prvi cvjetovi, ptice su zapjevale, a snijeg je samo na sjevernim predjelima Austrije razveselio ljubitelje zimskoga sporta.

I naš je život često pun iznenađenja. Važno je da sve što nam se dogodi, bilo dobro ili ne, prihvatimo iz Božje ruke, svjesne da nas Bog voli, te nas i kroz poteškoće vodi k dobru.

Dvodnevni božićni susret, koji je vodila s. Bernardka Stopar, sve nas je obogatilo. Svojim mislima i poticajima na temu: *Bit našega posvećenog života i naše zakonodavstvo*,

oduševila nas je i probudila u nama želju da osvježimo prvotni duh gorljivosti, da se jednostavno zaljubimo u Krista, izvor snage koji svemu daje život.

Drugi duhovni poticaj doživjele smo na Dan posvećenoga života, 2. veljače. Naš biskup dr. Alojz Schwarz nama, redovnicima i redovnicama cijele Koruške, govorio je o ljepoti, ali i o zahtjevnosti zajedničkoga života. Nakon euharistijskog slavlja, kao brižni otac, pozvao nas je na večeru.

U vrijeme zimskog školskog odmora sredinom veljače u Št. Petru održane su duhovne vježbe. P. Miran Špelič, franjevac iz Ljubljane, sudionicama je približio duhovnost crkvenih otaca, a nije zaboravio ni sv. Franju.

Na svršetku duhovnih vježba s. Valentina Rupnik obnovila je redovničke zavjete. Želimo joj da s Božjom pomoću iz dana u dan sve više raste u vjernosti i predanosti Bogu i Kongregaciji.

Mir i dobro!

s. M. Ambrozija Potočnik

IZ PARAGVAJSKE PROVINCIJE

Predrage sestre, mir i dobro, svako dobro koje nam dolazi od samog Dobra!

Ovu godinu smo započele zanimljivim *Franjevačkim pučkim misijama*, koje su se odvijale od 13. do 21. siječnja, a povodom 800. obljetnice franjevačke karizme i 400. godišnjice osnivanja grada Caazapa, kolijevke franjevačke duhovnosti u našoj zemlji. Među 40-ak misionara (sudionika) franjevačkih trećoredskih redovničkih i svjetovnih zajednica bila je naša provincijalna predstojnica sa 7 sestara juniorki i kandidatkinjom Rosaliom. Kao plod ovih misija, koje su uključivale hod od kuće do kuće, dobile smo jednu kandidatkinju. Molite za njezinu ustrajnost.

U veljači je u našoj zemlji započela radom nova školska godina. Naše su sestre radosno otvorile učionice mnogoj djeci povjeravajući ih božanskom Učitelju. U pastoralu odgoja, koji vode naše sestre, 3000 je djece i mladih podijeljenih u 7 škola na 5 različitih mjesta. U misiji San Jose del Estero y Fichat je 450 učenika, u Bella Vista 400, u Pedro Juan Caballero, Santa Maria de los Angeles 715, u San Damian 235, u Nostra Signora de la Paz Chaco 550, u novoj školi Paraguari 180 učenika i u Sagrada Famiglia de Lambare oko 570 učenika.

Novu školsku godinu započele smo duhovnom obnovom za profesore na temu: *Pastoral odgoja u Ustanovi*. Voditelj je bio svećenik koji je zajedno s provincijalnom predstojnicom pohodio sve naše škole. Jasno i na zanimljiv način uspio je probuditi oduševljenje i vjeru u oko 100 profesora koji surađuju s našim sestrama. Zahvaljujemo Gospodinu za dobar početak i u njegove ruke polažemo naše odgojno djelovanje.

Sretne smo što 17. ožujka u postulaturu ulazi naša kandidatkinja Rozalia Lezcano Marin, koju toplo preporučujemo u molitvu.

Srdačan pozdrav svim, dragim nam, sestrama Kongregacije i sjećanje u molitvi.

s. M. Adelina Cuttier

PRILOZI

IZ ZAJEDNO

Glasilo Vijeća hrvatskih franjevačkih zajednica**Godina 31.****Uskrs 2007.****Broj: 22**

Karizma

Globalizacija srdaca

Riječ globalizacija danas je posvuda prisutna. Tu se misli na umreženost trgovine, sredstava komunikacije, bankovnih podataka. Globaliziraju se proizvodi i financijsko tržište. Privreda koja je do sada bila utkana u društvo i političke prilike, sve se više osamostaljuje. Ona se oslobađa iz upletenosti u strukture sveobuhvatnih društvenih zadataka i obveza uz ispriku da bi inače izgubila sposobnost za svjetsku utrku. Zakoni trgovine (konkurencija i okrenutost prema dobiti) određuje svjetsku trgovinu i prenose se prema unutra na sva društvena područja. Mi dakle, ne idemo prema višeslojnoj i multi-kulturalnoj svjetskoj zajednici, nego prema jedinstvenom svijetu kojim će se upravljati iz malobrojnih središta. Globalizacija je dovela do ruiniranog svjetskog natjecanja, koje se više gotovo i ne obazire na moralne vrijednosti. Pri tome većina ljudi dospijeva pod kotače. Ali oni se brane i javljaju za riječ. O opravdanom ustaničkom raspoloženju govore sudionici 7. svjetskog socijalnog foruma od 24. do 28. siječnja održanom u kenijском glavnom gradu Nairobiju. Sabralo se 50000 sudionika iz cijeloga svijeta - svi zajedno: žrtve globalizacije ili njezini kritičari – da razgovaraju o ratovima, siromaštvu, aids-u, zaštiti okoliša nepravednim privrednim odnosima. Gdje bi se to moglo vjerodostojnije i neposrednije učiniti nego u Africi? Prvi je puta «zaboravljeni» kontinent postao sam gostoprimac susreta vrhovnika te mreže globalnog civilnog društva. I prvi su puta afrički sudionici sami sebe zastupali i iznosili svoje elementarne potrebe a da nisu najprije tražili dozvolu za to ili puštali drugima da o njima govore. To je svjetske profitere globalnog pokreta počesto uzrujavalo, jer su morali shvatiti da su njihove već priređene rezolucije dobile drugorazredno značenje. A upravo je ono prvo učinilo Svjetski socijalni forum iskrenim susretom. O gladi, neslobodi i siročadi kao posljedici aids-a itd. govorili su sami oni koje je to pogodilo i ukazali su predstavnicima bogatog sjevera na središnje slabe točke svjetske politike.

Nazočna je bila i franjevačka obitelj i umiješala se hrabro i zauzeto. Kako bi i moglo biti drugačije ako mi po uzoru na Franju i Klaru želimo stati na stranu obespravljenih i onih odgurnutih na rub? Ako zaista vjerujemo u Boga prijatelja ljudi, koji se sam svijetu objavio i pri tom otkrio svoju ljubav prema siromašnima, nikada se ne smijemo pomiriti s

nemilosrdnim probitkom jakih protiv slabih, moramo globalizaciji tržišta suprotstaviti *globalizaciju srca*. To konkretno znači: mi moramo u razgovore o globalizaciji unijeti vidike o dostojanstvu osobe, o solidarnosti, pravednosti, oslobađanju siromašnih. A to vrijedi za nas franjevce i franjevke posebno stoga jer pripadamo prvim globalnim igračima zapadnoga svijeta i pri tome nismo uvijek propovijedali čisto Evanđelje, nego ga također miješali s političkim i ekonomskim interesima europskog kršćanstva. Svjetski socijalni forum dakle je također dijelom *ponovno čitanje* naše vlastite povijesti.

Andreas Müller OFM (CCFMC- veljača 2007.)

Ponuda ideja i poticaja iz CCFMC

Natrag k izvorima s pogledom naprijed

Franjo i Klara su započeli jedan pokret. On je bio odgovor iz zapadne kulture na prodor ranog kapitalizma, a isto tako i na Crkvu koja je, zabavljena sama sobom, kako se činilo, izgubila pogled na svoju zadaću diljem svijeta.

Danas se, u ne manje dramatičnom vremenu svjetskih razmjera, u kojemu se narodi moraju suočiti s neobuzdanim kapitalističkim tržišnim razmišljanjem pod natuknicom *globaliziranje* i s napretkom svjetske civilizacije pod natuknicom *svjetsko selo*, traži duhovnost Franje iz Asiza kako to dugo nije bio slučaj.

Čini se da je nezaustavljiv razvitak tržišnih centara i mamutskih gradova.

U zgusnutim urbanim prostorima ljudi žive i razvijaju kulturu koja preskače kontinente, vrijednosne sustave i religije. Želi li Crkva i među ljudima ispuniti svoju zadaću uvjerljivog naviještanja poruke o Božjem kraljevstvu i tako pridonijeti da buduća kultura zadrži čovječnost, njoj će biti potrebni ljudi, koji, kao nekoć Franjo i Klara, nude življene odgovore.

CCFMC Lekcija 17, Inkulturacija kao franjevačka zadaća

Prihvatiti mir

Primivši od gubavca poljubac mira, uzjahao je opet konja i nastavio svoj put. Otada je počeo sve više prezirati samoga sebe, sve dok nije milošću Božjom dospio do potpune pobjede nad samim sobom. (LegTrD 3,11)

Pozadinu tog odlomka u životopisu svetog Franje upoznali smo u prošlom razmatranju. Franjo se je svladao i poljubio gubavcu ruku. To je bio njegov uspjeh.

Ali potom se događa nešto neočekivano. Gubavac njemu daje poljubac mira – i Franjo to dopušta. Moramo si to predstaviti: gnojni čirevi, smrad! Povreda osjećaja za ljepotu. Pa ipak zagrljaj, intimnost, blizina. A s time povezano: unutarnja preobrazba - slast, sreća.

Simboli mogu sve izmijeniti. Čudnovato da smo tako malo skloni gestama koje mogu donijeti promjenu. Jer se bojimo promjene. Jer se ne usudimo drugom gledati u oči. Jer čak godinama živimo s drugim u svađi. Izgovor je brzo pri ruci: Gesta pružanja mira ne smije biti navika. A zašto se onda prima Pričest? Iz istog bi se razloga trebalo i nju izostaviti.

Ne ovdje je riječ o strahu da bi se onda stvarno morali i ponašati miroljubivo. Zagrljaj i poljubac su geste koje žele promijeniti vlastitu nutrinu kao i odnos prema onom kojem se ta gesta pruža.

Na kraju je pobjeda nad samim sobom, nad sebičnom naravi, nad nagonima i onim kako je počelo. Posve će novo usmjerenje moći uzeti maha: ljubav, koja se drugom približava i doživljava puninu sreće.

Pitanja:

1. Koji su te simboli i geste izmijenili?
2. Kako bi mogao oblikovati znak mira u euharistiji da on tebe mijenja?
3. Kako ćeš postići pobjedu nad svojim sebičnim bićem?

Anton Rotzeter OFMCap

Sastanci u Tajništvu

Plenarno zasjedanje Vijeća franjevačkih zajednica u HR i BiH
održano u Zagrebu, 26. i 27. siječnja 2007. g.

Sjednicu Vijeća otvorila je Predsjednica s. Franciska Molnar. Najprije je pozdravila sve nazočne i novoizabranu, ali nenazočnu članicu Vijeća s. Domagoju Marić, provincijalku sestara Kćeri milosrđa.

Slijedila je kratka uvodna molitva koju je predmolila s. Franciska a zatim se prešlo na predviđeni dnevni red na koji nitko nije imao dodatnih točaka:

- 1) Molitva i pozdrav Predsjednice VFZ-a
- 2) Primjedbe na Zapisnik Plenuma od 27. i 28. siječnja 2006.
- 3) Program planiran za 2006. godinu i njegovo ostvarenje
 - a) Planirani programi
 - b) Ostvarenje programa:

Izvješća s kratkom diskusijom:

 - * Povjerenstvo za duhovnost (s. Renata Mrvelj)
 - * Povjerenstvo za apostolat i evangelizaciju (fra Petar Kinderić)
 - * Povjerenstvo za studijsku i izdavačku djelatnost (fra Marijan Karaula)
 - * Franjevački institut za kulturu mira (fra Bože Vuleta)
 - * FSR (br. Mato Batorović)
 - * FRAMA (fra Milan Krišto)
- 4) Izvješće tajnice (s. Blaženka) i predsjednice (s. Franciska)
- 5) Izbor novog predsjednika/ce i potpredsjednika/ce

- 6) Izrada Programa i proračuna za 2007. godinu
- 7) Razno

Primjedbi na Zapisnik zasjedanja iz siječnja 2006. nije bilo pa se prešlo na treću točku dnevnog reda:

Planirani programi i njihovo ostvarenje.

3) Još je jednom prikazana tablica programa prihvaćena na prošlom plenarnom zasjedanju i podsjetilo se da je glede ostvarivanja prihvaćenog programa održan radni sastanak Vijeća u lipnju 2006. godine te je Predsjednica kratko iznijela zaključke toga sastanka i što je od zadanoga izvršeno.

Utvrđeno je da je fra Bože Vuleta izvršio preuzetu aktivnost u predviđenom programu u točki 2) te organizirao Franjevačko savjetovanje u Baškoj Vodi.

S. Kornelija je prikazala slijed ponovnog pokušaja da se prizna Statut Vijeća franjevačkih zajednica S. Franciska je prikazala prilike u FIKM nakon što je fra Bože Vuleta predao ostavku na službu ravnatelja. Podsjetila je na upit koji je poslala svim članovima VFZ-a. Jedanaest je članova izrazilo spremnost da i dalje podržava rad Instituta, jedan član je odgovorio negativno. Iznijela je da se ništa nije učinilo glede financiranja nacionalne FRAME u BiH, jer na prošlom sastanku nije bilo ni jednog provincijala iz BiH. S. Juditi je odobreno da prevodi knjigu *Iuridica Franciscana*, a FSR je dobio pripomoć za izdavanje knjige *I ti si pozvan*.

Zatim su slijedila izvješća Povjerenstava.

* Povjerenstvo VFZ-a za duhovnost – Pročelnica s. Renata Mrvelj prikazala je aktivnosti Povjerenstva te zaključke radnih sastanaka na kojima su dogovarani planovi aktivnosti. Trajna se potreba vidi u osnivanju franjevačke knjižnice i knjižare. Prikazan je program rada Povjerenstva i rad na započetim projektima. Priložen je i Pravilnik Povjerenstva koji već duže vrijeme čeka odobrenje VFZ-a.

* Povjerenstvo za apostolat i evangelizaciju – pročelnik fra Petar Kinderić izvijestio je o izvršenju prošlogodišnjeg programa te iznio program *Zlatne harfe* za sljedeću godinu čija je zajednička tema – Uskrs. Zahvalivši za financijsku pomoć iz VFZ-a (za izradu priznanja i plakata) rekao je da smatra da je *Zlatna harfa* još potrebna i da bi bila prava šteta da se to ne nastavi. Također je mišljenja da bi trebalo nekim «voditeljima na terenu» dodijeliti priznanje uz proslavljenju 20. obljetnicu *Zlatne harfe*.

* Povjerenstvo za studijsku i izdavačku djelatnost – pročelnik fra Marijan Karaula podnio je izvješće o radu tijekom 2006. godine. Najprije je podsjetio na iznenadnu smrt dvoje vrijednih članova Povjerenstva: s. Ancile Bubalo i fra Kornelija Šojata. Tako su u Povjerenstvu još samo tri člana. No, oni i dalje imaju planove i aktivnosti barem na izdavačkom području.

* Franjevački institut za kulturu mira – iako ravnatelj u ostavci, fra Bože Vuleta iznio je godišnji izvještaj rada Instituta. Uglavnom su prikazana izdanja i kako su ona došla na svjetlo dana («Žeđ na izvoru», «Zrak naš svagdanji», «Muško i žensko stvori ih»); podsjetio je na zauzimanje Instituta za radnička prava radi obustavljanja rada trgovina nedjeljom u suradnji s Caritasom i resornim ministarstvom; organiziranje skupa uz obilježavanje obljetnice franjevačke karizme s temom *Franjevci i franjevke u društvenim promjenama*. Priložen je i godišnji račun Instituta.

* Franjevački svjetovni red – nacionalni ministar brat Vid Mato Batorović podnio je izvješće o radu FSR. Uz prikaz aktivnosti na području očuvanja okoliša, mirotvorstva i dr. iznio je novi ustroj FSR-a na području Hrvatske u čijem su sastavu hrvatsko i mađarsko bratstvo iz Vojvodine. Smrću fra Kornelija Šojata izgubilo je bratstvo nacionalnog asistenta. Uz zahvalu za prošlogodišnju financijsku pomoć, preporučio je da se ne zapusti izdavanje glasila *Brat Franjo* nakon smrti fra Kornelija, za što je potrebna pomoć cijelog VFZ-a, a glede nacionalnog asistenta očekuju također od Prvoga reda odgovarajućeg svećenika. Priložen je i Program Nacionalnog tečaja za duhovne asistente FSR-a i Frame u Samoboru 27. veljače do 1. ožujka ove godine.

*FRAMA- fra Milan Krišto, predsjedatelj konferencije nac. duhovnih asistenata Frame, podnio je izvješće o podhvatima Frame tijekom 2006. godine. Uz prikaz tvorbe novih područnih bratstava po primjeru FSR-a istaknuo je pozitivne strane takvog organiziranja. Također je naglasio korisnost i međusobno obogaćenje koji proizlaze iz približavanja Frame i FSR-a. Redale su se tijekom godine i aktivnosti glede zbivanja u našem društvu (Družbe Adria, GROZD-zdravstveni odgojni plan i program za školsku djecu i mladež), što će kasnije prikazati Lovro Sučić, nacionalni predsjednik Frame kao i planove za 2007. godinu.

4) Tajnica VFZ-a prikazala je aktivnosti Tajništva VFZ-a tijekom godine. Tajništvo je uglavnom podržavalo aktivnosti radnih tijela, pokušalo ostvariti priznanje Statuta, organiziralo tečaj o franjevačkoj misionarskoj karizmi – CCFMC, preko glasila *Zajedno* izvješćivalo o događajima unutar VFZ-a.

U prikazu stanja riznice tajnica je podsjetila i da više nema Časoslova s našim franjevačkim dodatkom te da bi na vrijeme trebalo misliti o njegovu drugom izdanju. Tajnica je na kraju iznijela svoju želju da bi VFZ-a našlo mlađu i poduzetniju osobu, jer se u svim tijelima osjeća zamor i usporena aktivnost a radna bi tijela trebalo poticati na aktivnosti.

Poslijepodnevni rad započeo je točkom 5. S. Franciski Molnar predsjednici prošao je mandat od tri godine i ona se nije dala na raspolaganje za drugi izbor. S. Korneliji Zorić prošao je još prošle godine drugi potpredsjednički mandat i također se zahvalila na povjerenju.

Slijedio je izbor predsjednika/ce.

Nazočno je 17 članova s pravom glasa. Za izbor je prema Statutu čl. 4 t. 2 potrebna apsolutna većina glasova.

Fra Željko Tolić izabran je apsolutnom većinom glasova (9) za predsjednika VFZ-a na mandat u trajanju od tri godine. Fra Željko je prihvatio izbor.

S. Celina Vidak izabrana je kod prvog biranja apsolutnom većinom glasova (10) za potpredsjednicu VFZ-a na mandat od tri godine. S. Celina je prihvatila izbor.

Nakon čestitke novoizabranim predsjedateljima nastavilo se radom.

6) Izrada programa i proračuna za 2007. godinu

S. Franciska je nastavila voditi rad i u točki *Zajednički projekti koji su prihvaćeni na prošlom zasjedanju*, jer je u tom radu zauzeto sudjelovala:

Franjevački liturgijski kalendar. Uslijedila je kratka diskusija u kojoj se naglasilo da bi kalendar ipak trebao izlaziti na vrijeme tj. najkasnije u studenome. Ako to fra Ante Crnčević

ne može, moglo bi se potražiti nekoga drugoga ili mu dati pomoć u tom priređivanju. Postavilo se pitanje kriterija po kojima se unose u kalendar specifičnosti pojedinih provincija kao i pitanje honorara za fra Antu. Rečeno je da su u početku sve provincije bile pozvane da prilože svoje specifičnosti glede franjevačkog kalendara a honorar ne bi smio biti razlogom kašnjenja ili odustajanja od tog projekta. Svakako bi svi trebali podržati taj naš zajednički projekt. Fra Anti Crnčeviću treba zahvaliti za rad na kalendaru.

Zlatna harfa. Taj je projekt zadržao temu za ovu godinu – Uskrs – kako bi završio ciklus predviđenih liturgijskih pjesama. U 2008. bit će pjesme usmjerene na franjevačku duhovnost. Bilo bi dobro kada bi netko od poglavara bio nazočan na većim skupovima *Zlatne harfe*, pogotovo kada su u isto vrijeme susreti na više mjesta. Predloženo je da se na neki način dade priznanje od strane VFZ-a osobama koje već 20 godina sudjeluju u toj manifestaciji. Fra Petar će izabrati osobe na sastanku svoga povjerenstva.

Duh Asiza. Povjerenstvo za duhovnost zajedno s FSR-om učinili su značajne podhвате u proslavi 20. obljetnice susreta u Asizu, što je vrlo pohvalno. Postavilo se pitanje kako taj Duh Asiza i njegovo obilježavanje prenijeti na župne zajednice te na to potaknuti katehete i katehisticke ili još više živjeti ga u svagdašnjici. FSR šalje poticaje na pokrajinska bratstva i oni obilježavaju godišnjicu na svoj način. U Zagrebu na Kaptolu oni to čine u suradnji s Ekumenskim vijećem HBK. Neke se zajednice više uključuju u Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana u suradnji s biskupijom ili župom (ST).

Trogodišnja priprava za proslavu franjevačkog jubileja (2006., 2007., 2008.). Ovdje je izneseno da je u 2006. godini ostvareno samo ono što je FIKM preuzeo – Okrugli stol predavača u Splitu i Savjetovanje u Baškoj Vodi. U 2007. godini trebalo bi se ostvariti predviđeno *produljivanje identiteta* što je povjereno fra Miji Džolanu a u 2008. je predviđen *slavljenički dio priprave* za što je brigu preuzeo fra Željko Železnjak još na prošlom zasjedanju. Tada je bilo predloženo da se svaka zajednica predstavi preko radio emisija ili da se od već postojećeg video materijala, koji gotovo svaka zajednica ima, načini film o franjevačkoj karizmi u konkretnom životu.

Godina 2009. trebala bi biti godina završne proslave s korisnim ciljem: da se nešto konkretno učini, da se pomogne već postojećim socijalnim projektima, npr. *Zlatni cekin*. To je sada opet povjereno fra Željku Železnjaku i fra Miljenku Šteki. Još je ostalo pitanje završne proslave, gdje i kada bi se trebala održati. Kroz obilježavanje obljetnice trebalo bi iznijeti javnosti što smo bili i što ćemo, ako Bog da, biti. Ujedno je potrebno poduzeti nešto na socijalnom planu. Insistiralo se na konkretnim prijedlozima; odlučiti se treba za konkretno i odrediti tko će to preuzeti – npr. dokumentarni film o našim zajednicama.

Trebamo vidjeti što je za ovu godinu realno ostvarivo.

Fra Mijo Džolan je obećao napraviti projekt na temu Vjerodostojnog bratstva – franjevačka misionarska karizma u kojoj bi sve zajednice susrele s pitanjem našeg identiteta. – «Franjina je karizma aktualna u našem vremenu kada nas zapljuskuju raznovrsne duhovnosti te valja poraditi na psihološkoj ravnoteži. Franjevaštvo je uvijek okrenuto konkretnim prilikama», rekao je fra Mijo. U tom smislu mogao bi angažirati iz svoje zajednice fra Peru Vrebca zajedno s još nekima iz drugih provincija za daljnji rad na tom projektu usmjerenom na *susret sa svojom duhovnosti i identitetom*. Možda bi se trebalo organizirati susrete po regijama. Svi susreti s karizmom trebaju imati metodološki pristup: *informacija - inspiracija - realizacija*. Iz franjevačke karizme ulaziti u probleme suvremenog svijeta.

Na upit, bi li se moglo u FSR regionalnim bratstvima i organizirati takve susreti, fra Mijo je mišljenja da bi sve zajednice trebale biti otvorene u pogledu uključivanja braće i sestara kako kao voditelja tako i kao učesnika. Koncept takvog susreta donijet će fra Mijo do travnja o.g. U međuvremenu bi se moglo predstaviti knjigu «Spisi sv. Franje i sv. Klare» od ZIRALA i tu posebno istaknuti franjevačku karizmu. Rečeno je i da je za naše zajednice najpotrebnije da se uključe u taj proces. Druga godina pripreve je već u tijeku, još nismo načistu što će sve ući u tu pripravu.

Fra Slavko je izvijestio da od zamišljene *izložbe kulturnog doprinosa franjevacu i franjevki* na našim prostorima ne će biti ništa. Projekt nadilazi naše snage utoliko više što se Ministarstvo kulture ponudilo tek kao pokrovitelj projekta.

Što se tiče slavljeničkog dijela koji je predviđen za 2008. godinu trebalo bi oformiti tim da do lipnja o. g. priredi barem dva-tri prijedloga (s. Franciska). U taj tim ušla je s. Franciska Molnar, fra Željko Železnjak i fra Miljenko Šteko.

- Fra Milan Krišto je želio da Plenum čuje predsjedatelja Frame s Kaptola studenta Lovru Sučića o projektima i radu Frame. Odobrena je zatražena pomoć za rad nacionalne Frame. Prikazano je učestvovanje Frame u podupiranju programa udruge GROZD-a otvorenim pismom i svojim istupom na HTV gdje su pokazali da su mladi danas ipak zauzeti za življenje moralnih vrijednosti.

- Brat Vid je također iznio da se u svibnju o.g. treba održati I. nacionalni kongres FSR-a. Iznenadnom smrću fra Konrelija ostali su bez nacionalnog asistenta. Također je zamolio sve nazočne da se glasilo *Brat Franjo* ne zapusti.

- Fra Željko Železnjak je podsjetio na mnogobrojne poslove koje je vršio pokojni fra Kornelije. Osnivač lista *Brat Franjo* je provincija sv. Jeronima iz Zadra. Dugovi koji sada terete list podmiruje Hrvatska provincija s Kaptola. Sada se postavlja pitanje je li to list VFZ-a ili FSR-a? U razgovoru je rečeno: da je jedno i drugo; trebalo bi tom glasilu dati novo lice; uvrstiti više vijesti o svim zajednicama; svi imamo svoja vlastita glasila koja dostavljamo svima, koji je smisao opet članke ponavljati u *Bratu Franji*; uvrstiti bi trebalo stalnu rubriku o duhovnosti i naći osobu koja bi vodila tu rubriku (s. Renata); to bi mogao biti stalan zadatak Povjerenstva za duhovnost; do sjednice VFZ-a u lipnju o. g. to treba dogovoriti.

- Fra Ljudevit predlaže da se na inicijativu Provincije s Kaptola održi sastanak predstavnika zajednica koje izdaju slična glasila (Veritas, Svjetlo riječi) i dogovore kako će se uređivati *Brat Franjo*. Zaključeno je da se najprije sastanu fra Željko Železnjak, fra Ljudevit Maračić i fra Marijan Karaula.

- Glede planova Povjerenstva za apostolat i evangelizaciju za 2007. godinu fra Petar je podsjetio da bi bilo dobro da članovi Povjerenstva imaju mandate od VFZ-a. Zamolio je također financijsku pomoć VFZ-a za tiskanje priznanja i plakata o održavanju *Zlatne harfe* i za ovu godinu što je i odobreno. Preporučio je da na regionalnim skupovima bude nazočan netko iz VFZ-a. U razgovoru o izloženom rečeno je da se pošalje obavijest o datumu održavanja regionalnog natjecanja na Tajništvo i da se preko Tajništva zamoli nekoga od članova VFZ-a da bude nazočan natjecanju.

- Pročelniku Povjerenstva za studijsku i izdavačku djelatnost fra Marijanu istekao je mandat kao i članovima Povjerenstva. Zaključilo se da se onima koji su voljni raditi ponovi mandat. Trebalo bi se ovom povjerenstvu prenijeti posao izdavanja za koji se odlučimo, a oni bi našli stručnjake koji bi radili (prevodili, uređivali, tiskali). U ovom kontekstu rečeno

je da izdavač knjige *Juridica Francescana* može biti VFZ-a. Postavilo se pitanje već preuzetih zadataka: *Franjevački hrvatski biografski leksikon* treba obuhvatiti 2000. godinu. Želimo nastaviti dalje s tim izdanjem i pronaći ljude u svojim zajednicu koji će prikupiti preostali materijal do 2000. g. i dostaviti ga ovom Povjerenstvu. U daljnjim izdanjima treba dati prednost *Franjevačkom leksikonu* (koji stoji preveden) i *Franjevačkim izvorima*.

Kako se treba postaviti VFZ-a prema izdavačkim kućama – od njih se traži tiskanje a mi preuzimamo određeni broj primjeraka. Ako bi *Brat Franjo* postao naša izdavačka kuća on bi određivao i cijenu po jedinim tiskovinama.

Subota 27. siječnja

Predsjedanje je preuzeo novi predsjednik fra Željko Tolić. Nakon kratke molitve i pjesme nastavilo se razgovorom o zadacima i planovima.

Očekuje se da će «tim za slavljenički dio» izraditi nekoliko prijedloga i predložiti konkretne korake do sastanka u lipnju ove godine.

S. Renata predstavlja program Povjerenstva za duhovnost za 2007. godine. U FSR-u na Kaptolu osjeća se potreba za otvaranjem franjevačke knjižare i knjižnice u Zagrebu. U tome Povjerenstvo očekuje pomoć VFZ-a a članovi FSR-a bi pomogli u radu.

U diskusiji o iznesenom rečeno je da bi Kaptolski samostan mogao ponuditi biblioteku s franjevačkim izdanjima (koju je neko vrijeme imao FSR). Knjižara ondje već postoji pa bi se mogla preusmjeriti u franjevačku. Što se tiče knjižnice već se s time pokušalo na Kaptolu, ali je bilo malo interesenata. S knjižarom bi se moglo pokušati. Mi možemo slati naša izdanja i reklamirati naša izdanja, ali to može biti ipak samo interno. Sadašnja knjižara je u gubitku. Provinciji na Kaptolu bi trebalo uputiti molbu za prostor. Povjerenstvo za duhovnost bi organiziralo službu u knjižari.

- Glede naših izdavačkih poduhvata u budućnosti bi trebalo planirati *drugo izdanje Časoslova* (s franjevačkim dodatkom). Časoslova više nema, a novo izdanje zahtijeva neke dopune i korekture. Za to bi trebalo već sada naći osobe koje bi to radile. U tom bi dopunjenom izdanju trebalo unijeti naše nove blaženike. Povjerenstvo za duhovnost bi trebalo pronaći stručne osobe koje bi se dale na taj posao. Ovdje su spomenuti: fra Ante Crnčević, fra Nikola Vukoja, fra Miljenko Šteko. Taj podhvat ostaje kao projekt kojem treba pristupiti.

U istom je kontekstu spomenuto da bi trebali izdati *Obrednik zavjetovanja* na koji se već deset godina čeka i svatko se snalazi kako zna.

- Postavilo se pitanje prikupljanja članova povjerenstava i njihova imenovanja. Do sada su provincijali i provincijalke odredili osobu za rad u nekom povjerenstvu a neke od njih nisu bile voljne ili nisu mogle raditi u tom tijelu; ponekad nisu bile ni obaviještene o svom članstvu u nekom od povjerenstava. Tako se prešlo na praksu da pročelnik povjerenstva sam nađe prikladne osobe za rad u povjerenstvu. Međutim, potrebno je iz Tajništva tim osobama dati mandat na tri godine. Ako pročelnik pronade osobe iz neke zajednice potrebno je uputiti dopis dotičnom provincijalu ili provincijalki i o tome ga obavijestiti.

Otvorila se rasprava o budućnosti Franjevačkog instituta koji je poznat i priznat u međunarodnim krugovima kao i u našoj javnosti. Opstojnost instituta je neupitna. Sada, nakon odlaska fra Bože, postavlja se pitanje osobe ravnatelja FIKM.

S. Franciska je iznijela rezultate ankete koju je poslala svim članovima VFZ-a glede prijedloga imena za novog ravnatelja.

Iznesena su pozitivna mišljenja o radu Instituta kroz deset godina. On je prepoznat od intelektualaca kao nešto pozitivno iako je među nama bilo suzdržanosti glede rada Instituta. VFZ-a je trebalo donositi programe rada FIKM. Bila su razna mišljenja: da se u rad uključi članove FSR-a, da se spoje Tajništva VFZ-a i FIKM, da se sjedište premjesti u Zagreb. VFZ-a bi trebalo biti logistika za sva radna tijela pa i birati prioritete aktivnosti FIKM;

Uz nekoliko prijedloga i spomenutih imena prihvatilo se da se ravnateljstvo Instituta ponudi fra Anti Čovo, profesoru na KBF-u u Splitu. To je jednoglasno prihvaćeno. Time i sjedište Instituta ostaje u Splitu. Ravnatelj bi trebao potražiti za suradnike odgovarajuće osobe u provincijama i usmjeravati rad FIKM. Svakako bi trebalo dovršiti započete projekte iza kojih stoje namjenska sredstva.

Obnovili su se članovi upravnog odbora FIKM: Članovi po službi: fra Željko Tolić, predsjed. VFZ-a, fra Ante Čovo, ravnatelj FIKM, Članovi po izboru (jednoglasno): fra Mijo Džolan, s. Franciska Molnar, fra Josip Sopta. Glede financijske podrške potrebno je dostaviti sredstva kao prošle godine.

- Financijska podrška za rad nacionalne Frame u BiH. Predstavnik iz BiH nije bilo. Zaključeno je da se prema molbi nacionalne Frame u HR također nacionalnoj Fami u BiH omogućiti učestvovanje na međunarodnim susretima u Barceloni za tri člana

- Dodijeljena je pomoć nacionalnom FSR- za nacionalni susret duhovnih asistenata, održavanje izborne skupštine i prihvat gostiju iz Rima.

- Postavljeno je pitanje financiranja rada našeg Tajništva i radnih tijela. Očekuju se doprinosi kao i prošle godine.

7) Razno – Dogovoren je sljedeći sastanak Vijeća za 9. lipnja 2007.

- Tu su se čule primjedbe da bi se Tajništvo VFZ-a trebalo više povezivati s tajništvima u Europi, učestvovati u franjevačkom europskom kapitolu, na simpoziju u Rimu o sv. Elizabeti i dr. te da se rad u tajništvu proširi volonterskim radom.

- Podsjetilo se na donošenje zakona o radu nedjeljom i predložilo da se pošalje s Plenuma Pismo Vladi glede toga i pismo svoj braći i sestrama da ne idu u kupovinu nedjeljom te da na isto upućuju vjernike.

Zaključeno je da će se u tom smjeru animirati braću i sestre u vlastitim zajednicama (kupovanje nedjeljom i dr.).

Sjednica je zaključena podnevnom molitvom a zatim smo zahvalili dosadašnjoj predsjednici s. Franciski za njezino trogodišnje vođenje Vijeća kao i s. Korneliji za njezino dugogodišnje članstvo u Vijeću i šestogodišnje učestvovanje u radu predsjedništva Vijeća.

Izdvojila iz Zapisnika s. Blaženka Perović

Samostan naših sestara sv. Klare u Požegi primio je dokument Kongregacije za ustanove posvećenog života i udruge apostolskog života o kanonskom uspostavi svoga samostana. Dokument će svečano proglasiti požeški biskup mons. Antun Škvorečić 26. ožujka o. g. uz liturgijsko slavlje s početkom u 18,00 sati.

Fra Zvonimir Brusac, TOR izvješćuje o Međunarodnom simpoziju o sv. Elizabeti Ugarskoj u Rimu, 23. veljače 2007.

Na Papinskom sveučilištu Antonianumu u Rimu održan je 23. veljače 2007. međunarodni simpozij o sv. Elizabeti Ugarskoj, u okviru proslave 800-obljetnice njezina rođenja. Simpozij je organiziralo Međufranjevačko povjerenstvo za proslavu obljetnice pod vodstvom tajnika povjerenstva fra Fernanda Scocce, TOR, u kojemu su članovi nekoliko redovničkih zajednica koje pripadaju velikoj duhovnoj obitelji Trećeg samostanskog reda sv. Franje te nekoliko članova Franjevačkoga svjetovnog reda. Na simpoziju su bili nazočni fra Ilija Živković, generalni ministar franjevac trećoredaca, predstavnici provincija franjevaca trećoredaca iz Italije, Hrvatske i Španjolske, s. Anisia Schneider, predsjednica Međunarodne franjevačke konferencije Trećega samostanskog reda, Encarnación Del Pozo, generalna ministra FSR-a sa svim članovima Predsjedništva Međunarodnoga vijeća FSR-a, Emanuela De Nunzio, bivša generalna ministra FSR-a, Rosa Galimberti, nacionalna ministra FSR-a u Italiji, Fra Jakob Varnai, OFM, generalni vijećnik iz Mađarske, gospodin Gábor Erdödy, mađarski veleposlanik pri Svetoj Stolici, mons. László Nemeth, rektor Papinskog mađarskog zavoda u Rimu te velik broj franjevačkih redovnica i svjetovnih franjevaca.

Na početku je nazočne pozdravio fra Johannes Freyer, OFM, rektor Antonianuma, pokazujući lik sv. Elizabete na velikoj slici u Dvorani sv. Antuna i ističući kako ona predstavlja primjer «novoga tipa svetosti, svetosti u svijetu».

Prvo predavanje *Sv. Elizabeta Ugarska franjevačka pokornica u izvorima iz 13. stoljeća* održala je dr. Lori Pieper, FSR, iz New Yorka. Njezino se predavanje temeljilo na proučavanju rukopisa *Anonymus Franciscanus* (između 1279. i 1301.) koji je dosada bio poznat samo djelomično a kojega je ona nedavno rekonstruirala u cjelini. Taj spis, na tragu životopisa *Vita Valenciennes* (oko 1250.), prenosi tradiciju o uskoj povezanosti sv. Elizabete s franjevcima, o čemu govore i svjedočanstva iz procesa kanonizacije. Nakon susreta s prvim franjevcima i, posebno, s bratom Rüdigerom, njezin je život u braku i obitelji imao «pokorničke karakteristike». Poslije muževljeve smrti javno se 1228. g. zavjetovala da će slijediti «sve što je Gospodin u evanđelju savjetovao napustiti». Malo kasnije počinje služiti u bolnici koju je sama osnovala i koju stavlja pod zaštitu sv. Franje i odijeva «sivu tuniku». Prema mišljenju dr. Pieper Elizabeta je izabrala stalež koji su crkveni pravnici označivali izrazom «sorores in saeculo» (sestre u svijetu). Takav su stalež crkveni pravnici tog vremena definirali kao «status tertius» (treći stalež), ni brak, ni redovnički stalež. On je bio tipičan za pokornike laike, za franjevačke i

druge *begine* i ostale laičke skupine. «Sorores», sestre bolničke zajednice sv. Elizabete predstavlja jedan tip, oblik života koji je tada još u začetku a koji će se razviti među posvećenim ženama aktivna života koje su živjele u zajednicama, kao što su kasnije bile *Elizabetine* ili «sive sestre». Takvo gledanje na konačni oblik franjevačkoga poziva sv. Elizabete potvrđuju i svjedočanstva iz 13. stoljeća, a osobito dokumenti iz 14. i 15. stoljeća.

Drugo predavanje *Utjecaj franjevaca na Elizabetu Ugarsku/Tirinšku* održao je prof. Matthias Werner iz Njemačke, izvrstan poznavatelj sv. Elizabete i vremena u kojem je ona živjela. Profesor je ponajprije istaknuo autentičnost tradicionalnih izvora o sv. Elizabeti (*Summa vitae* Konrada Marburškog, *Libellus de dictis quattuor ancillarum Sanctae Elisabeth confectus* i *Kronika Giordana iz Giana*) a zatim je interpretirao sadržaj najstarijih svjedočanstava koja se nalaze u tim izvorima. U zaključku je rekao da se utjecaj franjevaca na život i duhovnost sv. Elizabete očituje u činjenici da se ona usmjeruje k ljubavi prema najsiromašnijima zahvaljujući upravo susretu s prvim franjevcima koji su došli u Njemačku (1223. – 1225.) Nakon muževljeve smrti i javnog zavjetovanja položenog u dogovoru s osobnim duhovnim vođom Konradom Marburškim, kojega je na tu službu imenovao sam papa Grgur IX., živi na način «sestre u svijetu» (*sorror in saeculo*) služeći najsiromašnijima u svojoj bolnici u Marburgu kojoj je dala ime sv. Franje. Pridruženost franjevcima je duhovnog a ne institucionalnog karaktera, zbog raznih objektivnih okolnosti.

Sljedeće predavanje, *Sveta Elizabeta, utemeljiteljica redovničke zajednice*, održao je fra Salvador Cabot, član španjolske provincije franjevaca trećoredaca. On misli da Elizabetu možemo u punom smislu smatrati «franjevačkom pokornicom». Tome u prilog govore svjedočanstva franjevačkih izvora, velika sličnost Franje i Elizabete (napuštanje dosadašnjeg stila života, približavanje bolesnima i slabima...) a i crkvene odredbe kojima se uređivao red dragovoljnih pokornika (usp. *Memoriale propositi* iz 1221.). Prvo Elizabetino zavjetovanje – u ruke osobnog duhovnog vođe Konrada Marburškog - fra Salvador smatra činom kojim ona započinje život u «pokorničkom redu». Drugo njezino zavjetovanje, nakon muževljeve smrti, treba, misli predavač, smatrati početkom jednog oblika redovničkoga života. Papa Grgur IX. u buli kanonizacije kaže da je Elizabeta željela nositi «redovničko odijelo», znak života potpuno posvećenog Bogu. No, iako se tim zavjetovanjem (1228.) potpuno posvetila Bogu, Elizabeta nije željela postati koludrica, redovnica klauzurnog samostana, nego je htjela ostati u puku, među ljudima. Život Elizabete i njezinih služavki, koje su također obukle «sivu tuniku», u Bolnici sv. Franje, predavač smatra začetkom jednog novog oblika redovničkog života u Crkvi, koji će se razviti u susljednim stoljećima a koji će Crkva priznati tek kasnije.

Pasquale Magro, franjevac konventualac iz Asiza, iznio je priopćenje *Ikonografski prikazi sv. Elizabete u Bazilici sv. Franje u Asizu*. Služeći se video-projeksijama prikazao je i interpretirao četrnaest umjetničkih djela (slika i kipova) s njezinim likom u donjoj i gornjoj crkvi Bazilike i u Samostanu, od 13. do 20 stoljeća. Ne radi se o prikazima epizoda iz njezina života nego o prikazima njezina lika s ikonografskim atributima koji su za nju karakteristični, kao što su bijeli veo (znak pripadnosti svjetovnom staležu), ali i crni veo (znak želje da ju se vidi kao svetu redovnicu), tunika, franjevački pojas, kruna, ruže ili ogrtač kojega daje siromahu.

Fra Lino Temperini, talijanski franjevac trećoredac, bivši profesor na Franjevačkom institutu za duhovnost, na Antonianumu, održao je predavanje *Franjevačka pokornička duhovnost u izvorima o sv. Elizabeti iz 13. stoljeća*. Izvori potvrđuju njezinu pripadnost franjevačkoj pokorničkoj duhovnosti. U njima se spominje kako je Elizabeta nosila «sivu tuniku» koju su, u ono vrijeme, kao znak svog statusa, prihvaćali i nosili pripadnici pokorničkog reda. Ti

najraniji spisi iscrpno izvješćuju o Elizabetinu milosrdnom služenju bolesnima i siromašnima. Predavač je prije godinu dana priredio talijanski prijevod tih izvora (*Santa Elisabetta d'Ungheria secondo le fonti storiche*, Rim 2006, Editrice Franciscanum, str. 162), s bibliografijom izvorâ, životopisâ i osnovnih hagiografskih studija.

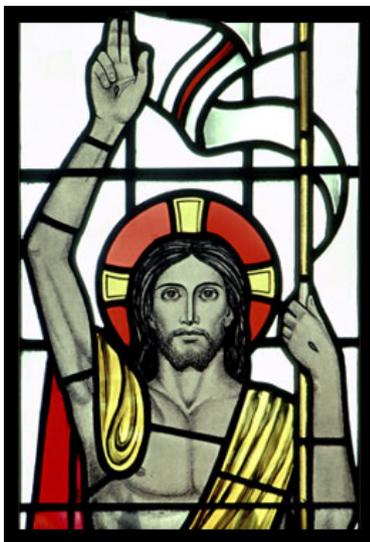
Predavanje *Pokornički red sv. Franje u Tiringiji u doba sv. Elizabete* održao je fra Leonhard Lehmann, kapucin, uvaženi profesor crkvene povijesti na Antonianumu. On je prije svega istaknuo činjenicu da se u brojnim studijama na talijanskom jeziku o pokorničkom redu u 13. stoljeću ne spominje sv. Elizabeta pitajući se kako to treba protumačiti. Dok franjevci trećoredci (TOR) iznose mišljenje da je sv. Elizabeta bila franjevačka pokornica, ima i povjesničara koji to niječu (E. Pasztor). Predavač smatra da se treba čuvati od preuranjenih zaključaka da je sv. Elizabeta institucionalno pripadala «pokorničkom redu» onoga vremena i da se zajednica u kojoj su, u bolnici u Marburgu, bile ona i njezine služavke, može smatrati zajednicom redovničkog života kakav danas žive braća i sestre Trećega samostanskog reda sv. Franje. Elizabeta, naglasio je, bez sumnje je velika po svojoj poniznosti i po milosrdnoj ljubavi prema potrebitima. Ona je lik koji je u sebi ujedinio snagu europskog kršćanstva onog vremena i koji i danas povezuje dva europska naroda, mađarski i njemački.

Posljednje izlaganje *Elizabeta i Ludvig: tipologija jedne obitelji* održala je Chiara Mercuri, medievistkinja iz Spoleta. Pokušala je na temelju izvora ukazati na neke karakteristike srednjovjekovne kršćanske obitelji u ono vrijeme i na neka pitanja obiteljske duhovnosti i obiteljskih vrednota koja nam se postavljaju dok čitamo hagiografske dokumente o sv. Elizabeti.

Rad simpozija vodili su i koordinirali fra Lino Temperini, dr. Lori Pieper i fra Fernando Scocca. Na kraju simpozija fra Ilija Živković, generalni ministar franjevaca trećoredaca, zahvalio se domaćinima franjevcima na Antonianumu, predavačima, sudionicima simpozija i članovima povjerenstva koji su pripremili simpozij ističući kako je sv. Elizabeta bila istinski prorok milosrdne ljubavi i kako nam može pomoći u poduzimanju djela milosrđa u naše vrijeme.

Dan kasnije, 24. veljače, otvorena je u klausturu Samostana svetih Kuzme i Damjana, sjedištu generalne uprave franjevaca trećoredaca u centru Rima, *Ikonografska izložba o sv. Elizabeti*. Izložbu na dvadesetak panoa i prigodni vodič priredila je dr. Mária Prokopp, FSR, s Instituta za povijest umjetnosti Sveučilišta Eötvös Lorand u Mađarskoj. Na otvorenju izložbe bila je dostupna i monografija *Sv. Elizabeta Ugarska* sa stotinu fotografija slika i kipova s likom sv. Elizabete iz europskih zemalja i s popratnim tekstom dr. M. Prokopp. Knjiga ima 194 str. a objavio ju je izdavač Tertia Kiadó 2003. Na svečanosti otvaranja u Bazilici svetih Kuzme i Damjana nastupio je Ženski zbor Katoličke srednje škole «Apor Vilmos» iz Váca, gradića istočno od Budimpešte, s programom srednjovjekovnih mađarskih napjeva. Program je vodio mons. Lajos Varga, pomoćni biskup iz Váca. Dr. Prokopp je u uvodu u izložbu između ostalog kazala kako je sv. Elizabeta «uvijek prikazana kao lijepa žena s osmijehom koji izražava unutarnji mir i sreću i kao žena koja se brine za ljude u nevolji s velikom ljubavlju i suosjećanjem». Na prvom panou prikazana je najbliža rodbina bračnog para Elizabete i Ludviga. Mnogi Elizabetini rođaci, i sami pripadnici plemićkog staleža ili nositelji crkvenih službi, imali su značajnu ulogu u širenju njezina štovanja nakon kanonizacije 1235. Na fotografijama umjetničkih djela koja prikazuju sv. Elizabetu i fotografijama mjestâ u kojima je ona živjela, slijedeći popratne tekstove, može se cjelovito upoznati i pratiti život, lik, duhovnost i svetost Elizabete Ugarske, zaštitnice Franjevačkoga svjetovnog reda i Trećega samostanskog reda sv. Franje.

Uskrsnuh,

i opet sam s Tobom!

Uskrs – 2007.

Poštovane Sestre i Braćo!

*Isus koji je bio sav u službi čovjekova života nije mogao ostati pod vlašću smrti!
On nam jamči da život darovan posve Njemu u službi njegovoj braći ne može umrijeti.
Vjerujući Njemu slavimo i ovaj blagdan Uskrsa iščekujući blaženu Nadu u sretno
ispunjenje Njegovih obećanja!*

Sretan Vam Uskrs želi

Fra Feliks Tolić
Predsjednik VFZ-a

i s. Blaženka, tajnica VFZ-a